

PROJEKTAS

„Pradinių klasių mokytojų ir specialiojo ugdymo pedagogų kompetencijų taikyti informacines komunikacines technologijas (IKT) ir inovatyvius mokymo metodus tobulinimo modelio išbandymas ir diegimas“

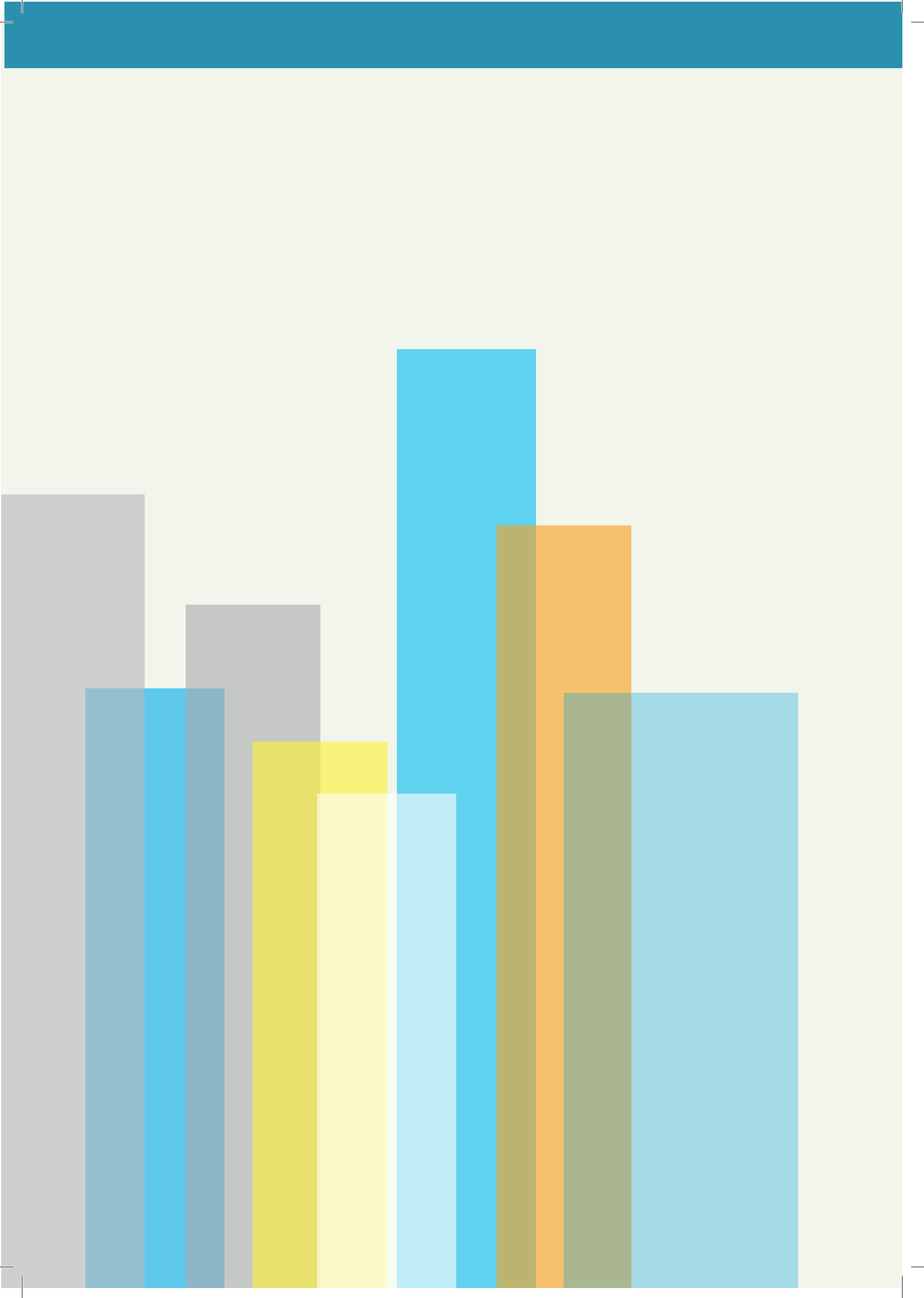

Projektas yra finansuojamas iš Europos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ VP1-2.2-ŠMM-02-V priemonę „Bendrojo lavinimo, profesinio mokymo institucijų ir aukštųjų mokyklų pedagoginio personalo kvalifikacijos tobulinimas“.

Projekto įgyvendinimo laikotarpis: 2009 m. liepos 24 d. – 2012 m. birželio 24 d.

UGDYMO PLĖTOTĖS CENTRAS

Netruko prabėgti treji projekto įgyvendinimo metai. Neskaičiavome darbo valandų, bet skaičiavome iki projekto pabaigos likusias dienas, nes rūpėjo spėti atlikti viską, ką suplanavome. O planai buvo labai ambicingi, skatinantys pageidaujamus pokyčius ir inovacijas švietime. Iš tiesų, projektas buvo skirtas pradinio ugdymo koncentru, tačiau neabejoju, kad inovacijų turtinga vaiko mokymosi pradinėse klasėse patirtis turės įtakos tolesniam mokymuisi ir tobulėjimui. Juo labiau kad baigusiąjų pradinę mokyklą taip pat laukia nauji iššūkiai ir inovacijos, kuriamos kituose Ugdymo plėtotės centro ir kitų Švietimo ir mokslo ministerijai pavaldžių institucijų įgyvendinamuose nacionaliniuose projektuose, kuriuose, suprasdami inovacijų svarbą, Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai aktyviai mokosi ir kūrybiškai taiko inovacijas dėl savo mokinių gerovės.

Projekto pabaigoje į nuveiktus darbus žvelgiame iš kiek tolesnės perspektyvos. Šį kartą turėjome gana tvirtą pagrindą, kuriuo remdamiesi galėjome tiek daug pasiekti. Šis projektas yra 2006–2008 m. sėkmingai įgyvendinto – išrinkto geriausiu švietimo ir mokslo projektu, finansuojamu pagal Lietuvos 2004–2006 m. bendrąjį programavimo dokumentą – projekto „Pradinių klasių ir specialiojo ugdymo pedagogų kompetencijų taikyti IKT ir inovatyvius mokymo(si) metodus tobulinimas“ tęsinys. Pirmasis projektas sukūrė realias prielaidas inovatyvių mokymo(-si) metodų ir informacinių komunikacinių technologijų diegimo proveržiui pradiniam ugdyme. Projekte buvo parengtos naujos metodinės ir skaitmeninės mokymo priemonės, pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programos ir nuotolinio mokymosi kursai pedagogams. Šios priemonės padėjo užtikrinti veiklų tęstinumą, įgyvendinti ženklus pokyčius pradinėse klasėse ir paskatinti pradinio ugdymo modernizavimo procesus. Todėl šiandien galėtume apibendrinti abiejuose projektuose pasiektus rezultatus ir drąsiai pasakyti, jog planuotas proveržis įvyko, o prasidėjusių pokyčių jau neįmanoma sustabdyti.

Šio informacinio leidinio paskirtis – projekte atliktų darbų apžvalga ir pasiektų rezultatų pristatymas švietimo bendruomenei. Dėl ribotos leidinio apimties jame pristatome tik svarbiausius visų devynių projekto veiklų rezultatus, veiklas iliustruodami nuotraukomis iš projekto renginių. Leidinys skirtas informacijos apie projekto eigą ir poveikį viešinimui, jame taip pat pristatomi ir apibendrinami svarbiausi atliktų mokslinių švietimo būklės ir projekto veiklų įgyvendinimo veiksmingumo tyrimų rezultatai. Projekte atliekami tyrimai padeda fiksuoti projekto įgyvendinimo įvertinimui reikšmingus pokyčius švietime, numatyti teigiamas ir nepageidaujamas strateginių sprendimų pasekmes.

*dr. Ramutė Skripkienė,
projekto vadovė*

PROJEKTO TIKSLAS – modernizuoti šalies pradinį ugdymą diegiant inovatyvius mokymo(-si) metodus ir informacines komunikacines technologijas (toliau – IKT).

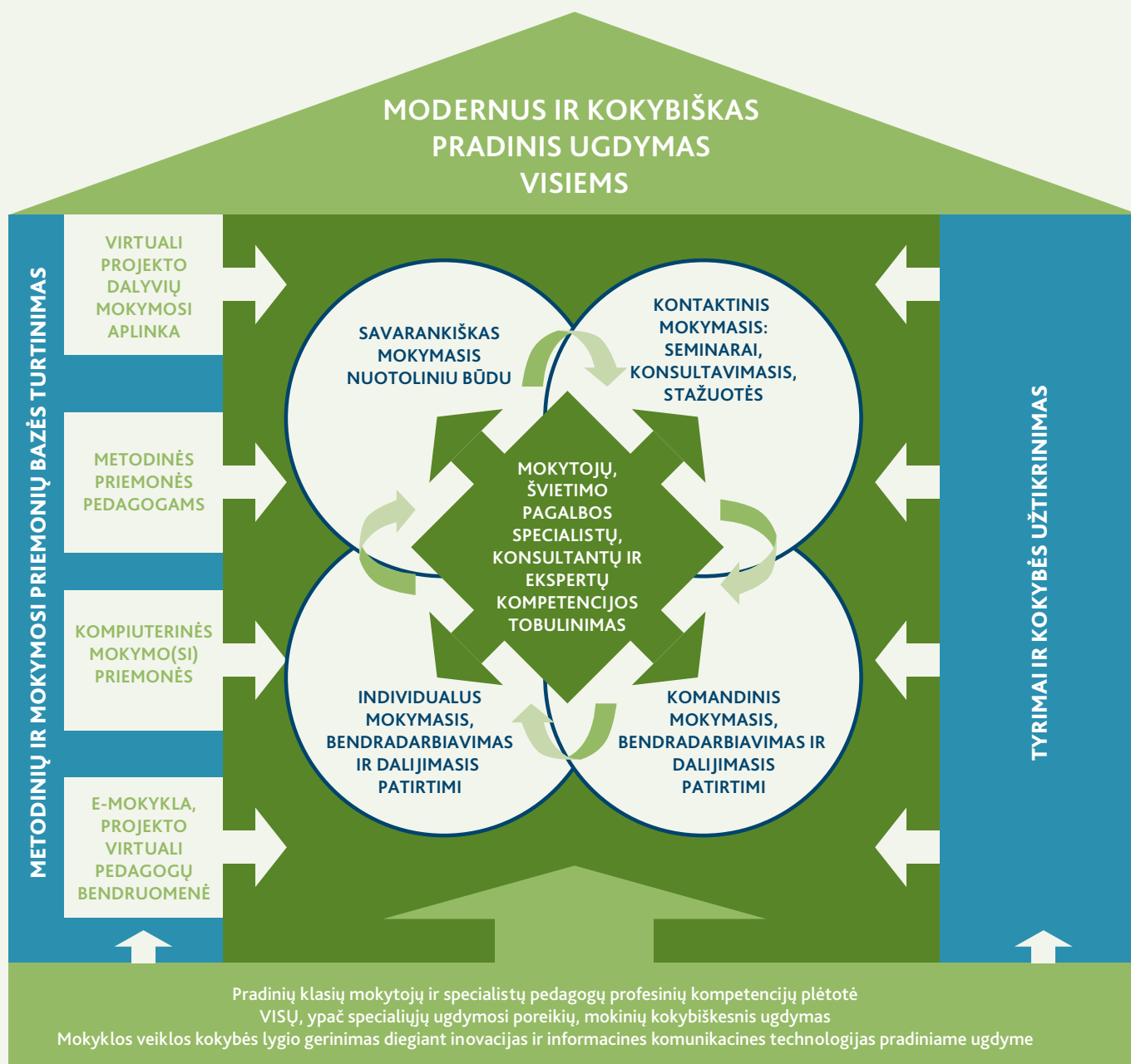
PROJEKTO ESMINIS UŽDAVINYS – gerinti pradinio ugdymo prieinamumą ir kokybę sprendžiant šiuos aktualius klausimus:

- Pradinių klasių mokytojų ir specialiųjų pedagogų pedagoginio pasirengimo atnaujinimas.
- Specialiųjų poreikių mokinių kokybiškesnis ugdymas bendrojo ugdymo mokyklose.
- Informacinių komunikacinių technologijų ir inovacijų diegimas pradiniame ugdyme.

PLANUOJAMAS POVEIKIS SISTEMAI IR SVARBŪS SĖKMĖS RODIKLIAI:

- Pagerėję mokinių mokymosi pasiekimai, mokymosi motyvacija ir savijauta mokykloje.
- Pagerėjusi pradinių klasių mokytojų ir specialiųjų pedagogų savijauta, nuostatos, požiūris į savo darbą.
- Dažnesnis inovatyvių mokymo metodų ir IKT taikymas pradinėse klasėse.
- Gerėjantis mokyklų veiklos kokybės lygis.
- Gerėjantis švietimo bendruomenės ir visuomenės požiūris į inovacijų, naujų technologijų taikymą bei specialiųjų ugdymo(-si) poreikių mokinių ugdymą pradinėse klasėse.

PROJEKTO TIKSLO ĮGYVENDINIMO SCHEMA

PROJEKTO VEIKLOS

- 1.1.1. Švietimo konsultantų rengimas ir kvalifikacijos tobulinimas
- 1.1.2. Inovatyvių mokymo ir metodinių priemonių rengimas
- 1.1.3. Pedagogų bendradarbiavimas ir mokymasis virtualioje aplinkoje
- 1.2.1. Pradinių klasių mokytojų kvalifikacijos tobulinimas
- 1.2.2. Specialiojo ugdymo pedagogų kvalifikacijos tobulinimas
- 1.2.3. Pedagogų edukacinės IKT taikymo kompetencijos tobulinimas
- 1.3.1. Inovatyvių mokymo metodų ir IKT diegimo pradinėse klasėse organizavimo metodikos sukūrimas ir išbandymas pilotinėse mokyklose
- 1.3.2. Tyrimai
- 1.3.3. Inovatyvių mokymo metodų ir IKT diegimas mokykloje
- Viešinimas

SVARBIAUSI PROJEKTO VEIKLŲ ĮGYVENDINIMO RODIKLIAI

- Per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį projekto veiklose pagal 13 neformaliojo švietimo programų vyko 610 pedagogų kvalifikacijos tobulinimo seminarų. Iš viso seminarai vyko 890 dienų, juose mokėsi daugiau kaip 7500 pradinį klasių mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų.
- Lokalizuotos 4 kompiuterinės / skaitmeninės mokymo(-si) priemonės 1–4 klasėms.
- Sukurta originali skaitmeninė mokymo(-si) priemonė 1–4 klasėms.
- Išleisti 4 metodiniai leidiniai, skirti pradinį klasių mokytojams ir specialiesiems pedagogams.
- Sukurta projekto interneto svetainė, kurioje skelbiama informacija apie projekto rezultatus.
- Sukurta projekto virtuali mokymosi aplinka, kurią sudaro 4 struktūrinės dalys:
 - Pilotinių mokyklų komandų bendradarbiavimo aplinka;
 - Kompiuterinės mokymosi priemonės;
 - Nuotolinio mokymosi kursai pedagogams;
 - Pedagogų kompiuterinio raštingumo kursai: edukacinė dalis.
- Išleisti 5 informaciniai leidiniai.
- Parengtos 7 švietimo būklės tyrimų ataskaitos.
- Organizuota 18 projekto viešinimo renginių (3 konferencijos ir 15 informacinių seminarų), kuriuose iš viso dalyvavo 750 švietimo bendruomenės atstovų: Švietimo ir mokslo ministerijos bei jai pavaldžių įstaigų darbuotojai, švietimo pagalbos specialistai, bendrojo ugdymo mokyklų vadovai ir mokytojai, aukštųjų mokyklų dėstytojai, taip pat žiniasklaidos, savivaldybių, nevyriausybinių organizacijų bei socialinių partnerių atstovai.
- Spauldoje paskelbti 6 straipsniai apie projekto įgyvendinimą ir rezultatus.

VEIKLA 1.1.1.

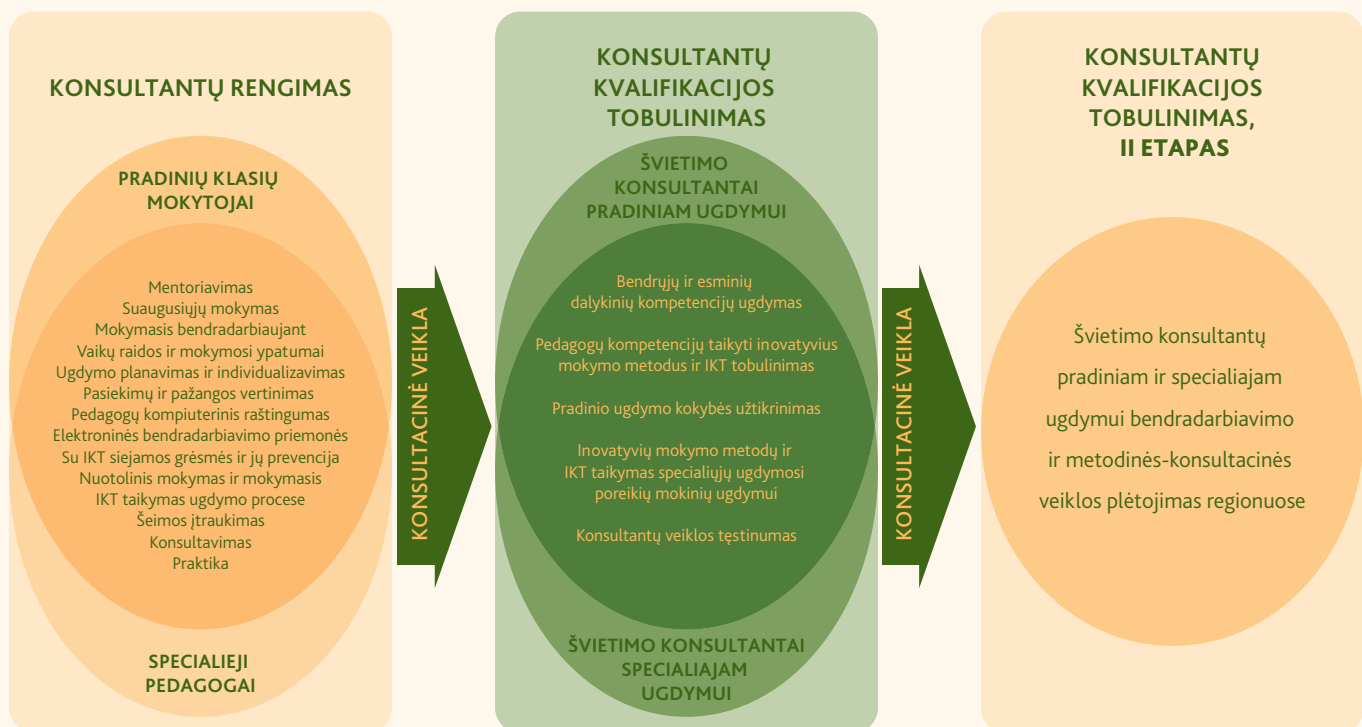
ŠVIETIMO KONSULTANTŲ RENGIMAS IR KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

VEIKLOS TIKSLAS – rengti švietimo konsultantus ir tobulinti jų kvalifikaciją.

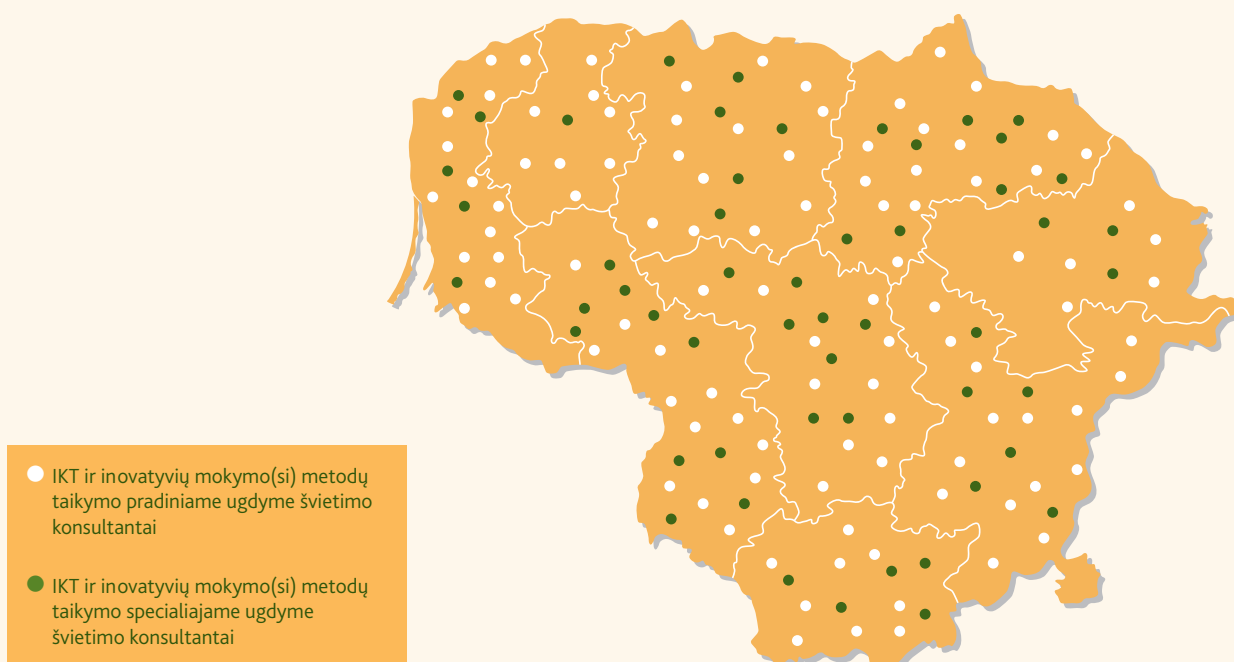
UŽDAVINIAI:

- Rengti švietimo konsultantus pradiniam ir specialiajam ugdymui.
- Tobulinti švietimo konsultantų pradiniam ir specialiajam ugdymui kvalifikaciją.

ŠVIETIMO KONSULTANTŲ RENGIMO IR KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO SCHEMA

ŠVIETIMO KONSULTANTŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS

ŠVIETIMO KONSULTANTŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

Igyvendinant projektą 75 IKT ir inovatyvių mokymo metodų taikymo pradiname / specialiajame ugdyme švietimo konsultantai toliau mokėsi ir tobulino kvalifikaciją. Kvalifikacijos tobulinimas vyko vadovaujantis švietimo konsultantų rengimo programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. ĮSAK-2535 „Dėl informacinių ir komunikacinių technologijų ir inovatyvių mokymosi metodų taikymo pradiname ugdyme švietimo konsultan-

tų rengimo programos patvirtinimo“. Kvalifikacijos tobulinimo seminaruose švietimo konsultantai susipažino su šiuolaikinėmis pradinių klasių mokytojų ir specialiojo ugdymo pedagogų kvalifikacijos tobulinimo kryptimis, bendrųjų ir esminių dalykinių kompetencijų ugdymo pradinėse klasėse galimybėmis, pradinių klasių mokytojų ir specialiojo ugdymo pedagogų kompetencijų taikyti IKT ir inovatyvius mokymo(-si) metodus tobulinimo klausimais, diskutavo apie pradinio ugdymo kokybės užtikrinimą tobulinant pradinių klasių mokytojų ir specialiojo ugdymo pedagogų kvalifikaciją bei konsultantų veiklos

tų rengimo programos patvirtinimo“. Kvalifikacijos tobulinimo seminaruose švietimo konsultantai susipažino su šiuolaikinėmis pradinių klasių mokytojų ir specialiojo ugdymo pedagogų kvalifikacijos tobulinimo kryptimis, bendrųjų ir esminių dalykinių kompetencijų ugdymo pradinėse klasėse galimybėmis, pradinių klasių mokytojų ir specialiojo ugdymo pedagogų kompetencijų taikyti IKT ir inovatyvius mokymo(-si) metodus tobulinimo klausimais, diskutavo apie pradinio ugdymo kokybės užtikrinimą tobulinant pradinių klasių mokytojų ir specialiojo ugdymo pedagogų kvalifikaciją bei konsultantų veiklos

ŠVIETIMO KONSULTANTŲ RENGIMAS

Igyvendinant projekto 1.1.1 veiklą itin reikšmingas Lietuvos pradiniam ugdymui yra naujų švietimo konsultantų rengimas. Vadovaujantis švietimo konsultantų rengimo programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. ĮSAK-2534 „Dėl informacinių ir komunikacinių technologijų ir inovatyvių mokymosi metodų taikymo pradiniam ugdyme švietimo konsultantų rengimo programos patvirtinimo“, projekte vyko 140 akad. val. trukmės mokymai, kurių metu 3 grupės pedagogų ne tik klausėsi paskaitų apie

suaugusiųjų mokymą, mentoriavimą, nuotolinį mokymą(-si), konsultavimą ir vadovavimą mokymuisi, bendravimo ir bendradarbiavimo principus, bet ir atliko praktiką – vedė po du metodinius-konsultacinius seminarus savo regionuose. Dalyvaudami projekto mokymuose pedagogai turėjo galimybę įgyti naujos patirties elektroninio bendradarbiavimo srityje, susipažino su IKT ir inovatyvių mokymo metodų taikymo atsižvelgiant į jaunesniojo mokyklinio amžiaus mokinių ir specialiųjų poreikių mokinių ugdymosi ypatumus galimybėmis. Jie taip pat mokėsi taikyti IKT ugdymo procesą planavimui ir ugdymo

individualizavimui, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimui. 2011 m. baigę mokymus ir atlikę visus savarankiškus darbus bei praktiką 89 pedagogai įgijo IKT ir inovatyvių mokymo metodų taikymo pradiniam / specialiajame ugdyme švietimo konsultanto kompetenciją.

PROJEKTE RENGIAMŲ ŠVIETIMO KONSULTANTŲ PRAKTIKA

2011 m. kovo–gegužės mėn. visuose Lietuvos regionuose įvyko 178 projekte rengiamų švietimo konsultantų praktikos seminarai: „IKT ir inovatyvūs ugdymo metodai šiuolaikinėje mokykloje“ bei „Inovatyvių ugdymo metodų ir IKT taikymas ugdant pradinį klasių mokinius: gerosios patirties pavyzdžiai“, kuriuose dalyvavo 1860 pradinį klasių mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų. Seminarų dalyviai buvo supažindinti su įgyvendinamo projekto tikslais, uždaviniais, veiklomis, esamais ir laukiamais rezultatais, rengiamų švietimo konsultantų projekto metu įgyta patirtimi. Praktikos seminarai sulaukė pedagoginės visuomenės, spaudos atstovų susidomėjimo ir buvo labai gerai įvertinti. Atlikę praktiką pedagogai baigė 140 akad. val. trukmės mokymus ir įgijo IKT ir inovatyvių mokymo metodų taikymo pradi-
niame / specialiajame ugdyme švietimo konsultanto kompetenciją.

ŠVIETIMO KONSULTANTŲ RENGIMO IR KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

Švietimo konsultantų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo rezultatai buvo apibendrinti konferencijoje, kurioje projekte dalyvaujančių švietimo konsultantų skaityti pranešimai, taip pat pristatyti stendiniai pranešimai atskleidė kokybinius bei kiekybinius 1.1.1 veiklos ir projekto rezultatus. Per dvejus metus IKT ir inovatyvių mokymosi metodų taikymo pradiname ugdyme švietimo konsultanto kvalifikaciją įgijo 60 pradinių klasių mokytojų, o IKT ir inovatyvių mokymosi metodų taikymo specialiajame ugdyme švietimo konsul-

tanto kvalifikaciją – 29 specialieji pedagogai. Visiems jiems konferencijoje buvo įteikti IKT ir inovatyvių mokymosi metodų taikymo pradiname / specialiajame ugdyme švietimo konsultantų pažymėjimai. Konferencijoje buvo dalijamasi mintimis apie naują švietimo konsultantų-lyderių švietime vaidmenį, inkliuzinės mokyklos kūrimo Lietuvoje raidą, galimybes skatinti pradinių klasių mokytojų ir mokinių kūrybingumą taikant inovatyvius mokymosi metodus. Didelio susidomėjimo sulaukė šio projekto metu parengtų švietimo konsultantų pranešimai. Šiai konferencijai pranešimus parengė 50 švietimo konsultantų, jie individualiai arba drauge su kolegomis skaitė 14 pranešimų ir pristatė 17 stendinių pranešimų, kuriuose patraukliai pademonstravo savo darbe taikomus inovatyvius mokymo

metodus bei informacines komunikacines technologijas. Švietimo konsultantų parengti pranešimai buvo iliustruoti konkrečiais pavyzdžiais, kūrybiniais mokytojų ir mokinių darbais, nuotraukomis ir filmuota medžiaga.

ŠVIETIMO KONSULTANTŲ VEIKLOS TĘSTINUMAS

2012 m. buvo tęsiami visų projekte dalyvaujančių švietimo konsultantų kvalifikacijos tobulinimo seminarai, kurie suteikė naujų galimybių toliau tobulinti savo gebėjimus, plėtoti švietimo konsultantų bendradarbiavimą ir metodinę-konsultacinę veiklą regionuose.

Iš viso dalyvaudami projekte mokėsi, tobulino kvalifikaciją ir vykdė metodinę-konsultacinę veiklą 164 švietimo konsultantai, kurie savo pavyzdžiu, kasdieniu darbu ir profesinės veiklos pasiekimais įrodė, jog mokymasis ir tobulėjimas, dalijimasis praktine patirtimi su kolegomis, bendradarbiavimas virtualioje aplinkoje turi prasmę ir prisideda prie geresnės pradinio ugdymo kokybės ir pradinių klasių mokinių, taip pat ir turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, pažangos. Švietimo konsultantų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo veiklą palaikė projekte dalyvaujančių mokyklų vadovai, jie sudarė sąlygas vyksti į seminarus. Mokyklų vadovai taip pat aktyviai dalyvavo projekto rezultatų sklaidos ir rengiamų švietimo konsultantų praktikos seminaruose bei įvairiuose kituose renginiuose. Projekto dalyviai bendravo ir bendradarbiavo ne tik seminarų metu, bet ir projekto virtualios bendruomenės veikloje. Jie nuolat mokėsi vieni iš kitų, dalijosi patirtimi, mokymo ir metodinėmis priemonėmis.

Svarbiausius 1.1.1 veiklos uždavinius buvo siekiama realizuoti atsižvelgiant į projekte dalyvaujančių pradinių klasių mokytojų ir specialiųjų pedagogų poreikius ir lūkesčius. Parengti 164 pradinio ir

specialiojo ugdymo pedagogai, įgiję IKT ir inovatyvių mokymo metodų taikymo pradiniam / specialiajam ugdyme švietimo konsultanto kompetenciją, skleis savo patirtį kitiems Lietuvos pedago-

gams, padėdami jiems perprasti inovatyvių mokymo(-si) metodų ir informacinių komunikacinių technologijų taikymo ugdymo procese esmę.

VEIKLOS DALYVIŲ MINTYS APIE DALYVAVIMĄ PROJEKTE

Buvo smagu dalyvauti tokiam projekte, kur yra pastebimas kiekvienas dalyvis, suteikiami nauji įgūdžiai, patyrimai. Lektorių ir kolegų betarpiškas bendravimas, nuoširdumas skatina pačiam būti tokiam savame kolektyve, klasėje. Informacijos gausa, pasiūla skatina bandyti naujoves.

Aš manau, kad dėl šio projekto pradiniam ugdymui įvyko inovatyvių ugdymo metodų diegimo proveržis.

Norėčiau dar dalyvauti panašaus pobūdžio projektuose. Tai tikrai naudinga. Svarbiausia, kad tai padeda pajavrinti ugdymo procesą, daryti jį įdomų ir patrauklų.

Dėkoju likimui, kad dalyvavau šiame projekte. Mano darbas ir gyvenimas pakrypo kita linkme.

Džiaugiuosi, kad dalyvavau tokiam projekte, patobulinau savo įgūdžius, sužinojau daug naujų dalykų, susitikinau žinias, gebėjimus. Mes kaip konsultantės užmezgėme tarpusavyje ryšį, dalijamės įvairia patirtimi, organizuojame konferencijas. Labai dėkoju.

Neatsilikant nuo šių dienų aktualijų svarbu mokėti pasinaudoti kolegų gerąja patirtimi, nepažeidžiant žmogaus autoriteto teisių. Tokios kūrybingos, išradingos, sumanios yra šio projekto kolegės, specialiosios pedagogės ir logopedės, kurios maloniai dalijasi naujai sukurtais savo priemonėmis. Belieka joms padėkoti ir naudotis jų darbo vaisiais kasdienėje veikloje bei skleisti jų gerąją patirtį.

Ačiū už suteiktą galimybę dalyvauti projekte. Man buvo visapusiškai naudingas iššūkis. Kompetentingi dėstytojai, geranoriški projekto vykdytojai ir žinių trokštantys bei gebantys dalytis patirtimi kolegos.

VEIKLA 1.1.2.

INOVATYVIŲ MOKYMO IR METODINIŲ PRIEMONIŲ RENGIMAS

METODINIŲ LEIDINIŲ LEIDYBA

Jau pirmaisiais projekto įgyvendinimo metais buvo atnaujinti ir išleisti du metodiniai leidiniai „Inovatyvių mokymo(-si) metodų ir IKT taikymas“ (I ir II knyga), skirti pradinėjų klasių mokytojams ir specialiesiems pedagogams. Leidiniai buvo parengti siekiant projekto dalyviams suteikti informacijos, reikiamų žinių ir aktualių metodinių

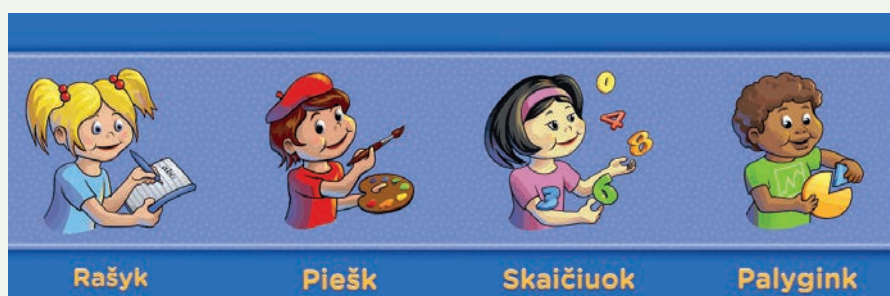

rekomendacijų apie IKT ir inovatyvių mokymo(-si) metodų taikymo pradinėse klasėse galimybes. Knygos išdalytos projekto seminarų dalyviams, projekte dalyvaujančių mokyklų komandų pedagogams, švietimo konsultantams ir ekspertams.

KOMPIUTERINIŲ MOKYMO(-SI) PRIEMONIŲ LOKALIZAVIMAS

Įgyvendinant projektą buvo lokalizuotos ir išbandytos projekto mokyklose 4 kompiuterinės mokymo(-si) priemonės: „Mano darbeliai“, „Mažasis Mocartas“, „Užburtais miškas“ ir „Vaikų žaidimai“.

„MANO DARBELIAI“ – kompiuterinė mokymosi priemonė, skirta pradinėjų klasių

VEIKLOS TIKSLAS – sudaryti prielaidas švietimo specialistų kompetencijų taikyti IKT ir inovatyvius mokymo(-si) metodus tobulinimui parengiant inovatyvias kompiuterines mokymo(-si) bei metodines priemones.

UŽDAVINIAI:

- Rengti pradinėjų klasių mokytojams ir specialiesiems pedagogams skirtas metodines priemones.
- Lokalizuoti ir kurti pradinėjų klasių mokiniams skirtas inovatyvias kompiuterines mokymo(-si) priemones ir išbandyti jas projekte dalyvaujančiose mokyklose.
- Tobulinti švietimo specialistų ir ekspertų kvalifikaciją.

mokinių kūrybingumui ugdyti ir mokyti juos naudotis informacinėmis technologijomis. Ši priemonė susideda iš keturių vaizdingai sukomponuotų, nesudėtingai naudojamų bei viena sąsaja sujungtų taikomųjų programų – *Rašyk*, *Piešk*, *Skaičiuok* ir *Palygink*, kuriomis naudodamiesi mokiniai išmoksta lengvai parengti reikiamą dokumentą. „Mano darbeliai“ suteikia galimybę mokytis įvairių dalykų: savarankiškai kurti tekstus ir iliustracijas, rūšiuoti surinktą informaciją, aprašyti ir pristatyti gautus rezultatus, tinkamai juos apipavidalinti ir pateikti, taip pat išsaugoti sukurtus darbelius ir išsiųsti juos elektroniniu paštu.

Naudojantis šia kompiuterine mokymo(-si) priemone ugdomos kūrybiškumo, mokymosi mokytis, pažinimo bei socialinė kompetencijos, lavinami svarbiausi kompiuteriniai įgūdžiai: pasitelkus informacines technologijas mokytis bendrauti raštu ir žodžiu, įvaldyti būtiniausius matematinės kalbos pagrindus. Darbas patrauklioje interaktyvioje aplinkoje padeda stiprinti mokinių motyvą ir pažintinius gebėjimus. Priemone „Mano darbeliai“ gali naudotis ir mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių.

„MAŽASIS MOCARTAS“ – tai kompiuterinė muzikinė mokymo(-si) priemonė, kurios personažas maestro Mažasis Mocartas bendrauja su mokiniu, moko kurti muziką ir groja įvairiais instrumentais. Mažajam Mocartui akompanuoja grupė linksmy muzikantų. Šią priemonę sudaro dvi dalys: melodijos kūrimas ir grojimas, kiekvienoje iš jų mokiniai užsiima skirtinga veikla.

Mokinių dėmesį patraukia nuotaikinga trimatė aplinka, galimybės savarankiškai kurti, išsaugoti ir groti savo sukurtas melodijas, pasirinkti ir derinti muzikos instrumentus, keisti melodijų tempą ir akompanimentų ritmą, įvairius natų grafinis vaizdavimas. Tai muzikinis žaidimas, išsiskiriantis tuo, kad padeda mokiniams kurti malonaus skambesio, harmoningas melodijas, todėl šie visada patiria sėkmę. Ši kompiuterinė mokymo(si) priemonė padeda ugdyti mokinių kūrybingumo, mokymosi mokytis, pažinimo bei socialinę kompetencijas, tinka specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams.

KOMPIUTERINĖ MOKYMO(SI) PRIEMONĖ „UŽBURTASIS MIŠKAS“ – tai priemonė, skirta animacijoms kurti. Čia pateikiama daugybė scenarijų, objektų, veikėjų, garsų, taisyklių, kurias komponuodami mokiniai gali sukurti patrauklias animuotas istorijas ar interaktyvius žaidimus.

„Užburtajame miške“ mokiniams nereikia mokytis ir įsiminti žodinių programavimo komandų ar jų santrumpų, nes čia vartojama kalba pagrįsta sutartiniais paveikslėliais – labai paprastu ir suprantamu būdu iš paveikslėlių sudaromi sakiniai objektų veiksmams, būsenoms, judėjimui aprašyti ir veiksmams valdyti. „Užburtajame miške“ integruota garso įrašymo sistema bei galimybė naudotis savo sukurtais ar iš interneto parsisiųstais paveikslais animacijos fonams kurti yra didelis privalumas.

Naudodamiesi „Užburtuoju mišku“ mokiniai išmoksta pagrindinių programavimo, planavimo, kompiuterio valdymo įgūdžių. Ši priemonė padeda ugdyti mokinių kūrybingumo, mokymosi mokytis, pažinimo, socialinę, komunikavimo kompetencijas.

KOMPIUTERINĘ MOKYMO(-SI) PRIEMONĘ „VAIKŲ ŽAIDIMAI“ sudaro 13 įvairaus sudėtingumo veiklų, turinčių po kelis lygius – vaizdų, mažųjų ir didžiųjų raidžių, skaičių, garsų atminties lavinimas, raidžių ir skaitmenų atpažinimas iš klausos, jų vaizdinio ir garsinio pateikimo susiejimo žaidimai, žodžių kortelės, dėlionių rinkiniai, raidžių rįjiko žaidimas ir kt.

Ši kompiuterinė mokymo(-si) priemonė padeda lavinti re-
gimąją ir girdimąją atmintį, klausymosi gebėjimus, ugdyti IKI
gebėjimus, formuoti kompiuterio pelės valdymo įgūdžius, ko-
ordinaciją, įgyti elementaraus raštingumo pagrindus, mokytis
gimtosios kalbos abėcėlės ir skaičių, atpažinti ir skirti įvairius
muzikos instrumentus, atpažinti ir skirti įvairių gyvūnų ir tech-
nikos skleidžiamus garsus. „Vaiku žaidimai“ padeda ugdyti mo-

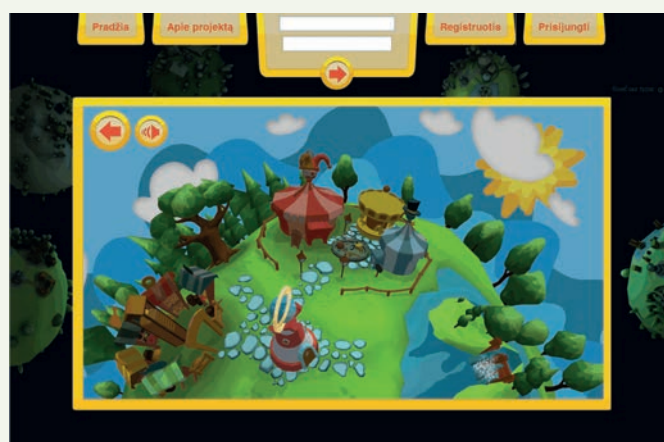
kinių mokymosi mokytis, pažinimo, asmeninę kompetencijas, tinka specialiuju ugdymosi poreikių mokiniams.

Visos projekte lokalizuotos kompiuterinės mokymo(-si) priemonės įdėtos į švietimo portalą www.emokykla.lt ir yra laisvai prieinamos visoms Lietuvos bendrojo ugdymo mokykloms.

KOMPIUTERINĒS MOKYMO(-SI) PRIEMONĒS KŪRIMAS

„LIEMA IR PADAMUKŲ PLANETOS“ – inovatyvi ir interaktyvi pradiniam ugdymui skirta kompiuterinė mokymo(si) priemonė, paremta trimate grafika. Šios kompiuterinės priemonės tikslas – stiprinti mokinių mokymosi motyvaciją, padėti suprasti ir įsisavinti mokomųjų dalykų turinį, įgyti savarankiško mokymosi gebėjimų bei padėti ugdytis bendrąsias ir dalykines kompetencijas, o mokytojams – padėti įgyvendinti Pradinio ugdymo bendrąją programą bei diferencijuoti ir individualizuoti ugdymo turinį.

Šią kompiuterinę mokymo(-sį) priemonę sudaro keturios dalys – kiekviena dalis skirta vieniems mokslo metams, t. y. mokymuisi 1, 2, 3 ir 4 klasėje. Kiekviena iš šių dalių sudaryta iš šešių elementų, planetų Lie, Ma, Pa, Dat, Mu ir Kū, kuriose gyvena tų planetų veikėjai padamukai. Padamukų planetų pavadinimai semantiškai siejami su atitinkamais mokomaisiais dalykais – lietuvių kalbai skirta planeta Lie, matematikai – planeta Ma, pasaulio pažinimui – planeta Pa, dailei ir technologijoms – planeta Dat, muzikai – planeta Mu, kūno kultūrai – planeta Kū. Visose planetose žaidimas ir mokymasis vyksta skirtingose, mokiniui patraukliose vietovėse. Naudodamiesi šia priemone, skirta ugdytis bendrąsias ir esmines dalykines kompetencijas, mokiniai žaisdami mokysis atitinkamų mokomųjų dalykų: lietuvių kalbos, matematikos, pasaulio pažinimo (integruojant esmines pilietinio ugdymo bei etikos dalykų sritis), dailės ir technologijų, muzikos ir kūno kultūros.

Kompiuterinę mokymo(-si) priemonę sudaro mokytojo ir mokinio aplinkos. Mokytojo aplinka padės vykdyti klasės ir kiekvieno mokinio darbo su šia priemone administravimo funkcijas, atlikti mokinio savarankiško mokymosi rezultatų stebėseną. Šioje aplinkoje mokytojai ras sąsajas su *Pradinio ugdymo bendrąja programa* bei metodinių patarimų dėl priemonės taikymo ugdymo procese. Mokinio aplinka yra skirta pradinį klasių mokiniams savarankiškai arba su mokytojo pagalba žaisti ir mokytis, taikyti ugdymo procese įgytas žinias ir gebėjimus, ugdyti bendrąsias ir dalykines kompetencijas.

Mokytojai ir mokiniai gali naudotis šia priemone prisijungę vartotojo arba svečio teisėmis. Vartotojo teisėmis prisijungusių mokinių mokymosi rezultatai yra išsaugomi, kaupiami ir analizuojami, taip pat prieinami atitinkamos klasės mokytojui. Kiekvienas vartotojas prisijungia savo vardu bei susikuria savo veikėją, kuris, kaip ir kiti kompiuterinės mokymo(-si) priemonės „Liema ir padamukų planetos“ veikėjai, veikia trimatėje erdvėje, bendrauja ir atlieka įvairias užduotis. Mokiniai gali pasirinkti žaidimo sudėtingumą, greitį ir lygį individualiai arba pagal mokytojo rekomendacijas.

INFORMACINIAI SEMINARAI

Įgyvendinant projektą Lietuvos švietimo specialistams ir ekspertams buvo surengti du informaciniai seminarai, kuriuose dalyvavo Švietimo ir mokslo ministerijos, Ugdymo plėtotės centro, Švietimo informacinių technologijų centro, Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro darbuotojai, aukštųjų mokyklų mokslininkai, savivaldybių administracijų švietimo padalinii darbuotojai, pradinį klasių mokytojai ir specialieji pedagogai iš įvairių Lietuvos mokyklų. Pirmasis informacinis seminaras – „Lokalizuojamų kompiuterinių mokymo(-si) priemonių, skirtų pradinį klasių mokiniams, pristatymas“ – vyko 2011 m. spalio mėn., antrasis – „Kuriamos kompiuterinės mokymo(-si) priemonės *Liema ir padamukų planetos*, skirtos pradiniam ugdymui, pristatymas“ – 2012 m. balandžio mėn. Seminaro dalyviai turėjo galimybę naudotis kompiuteriais ir praktiškai išbandyti naujas kompiuterines mokymo(-si) priemones.

Igyvendinant šį projektą lokalizuotos kompiuterinės mokymo(-si) priemonės taip pat buvo pristatytos įvairiuose švietimo renginiuose – 2010 m. lapkričio mėn. vykusioje projektų produktų mugėje „ES struktūriniai fondai – Lietuvos mokyklai“, 2010 m. gruodžio mėn. vykusioje konferencijoje „Informacinės ir komunikacinės technologijos mokyklai“, 2011 m. lapkričio 4–6 d. parodų ir konferencijų centre LITEXPO vykusios parodos „Mokykla 2011“ *Interaktyvioje IT ir matematikos klasėje*.

PRADINIŲ KLASIŲ MOKYTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO SEMINARAI

2012 m. Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje įvyko 10 dviejų dienų trukmės seminarų pagal IKT panaudojimo pradiniam ugdymui skatinimui, IKT raštingumo plėtojimui, kokybės švietime užtikrinimui, bendravimo ir bendradarbiavimo kompetencijų plėtotei skirtą kvalifikacijos tobulinimo programą „Naujos kompiuterinės mokymo(-si) priemonės pradiniam ugdymui“. Seminaruose dalyvavo 300 pradinį klasių mokytojų ir specialiųjų pedagogų, kurie susipažino su lokalizuotų skaitmeninių kompiuterinių mokymo priemonių „Vaikų darbeliai“, „Mažasis Mocartas“, „Mano darbeliai“ ir „Užburtasis miškas“ galimybėmis. Dalyviai ne tik klausėsi paskaitų, bet ir dirbo individualiai

bei grupėse, diskutavo, naudodamiesi kompiuteriais praktiškai išbandė lokalizuotas mokymo priemones, atliko ir naudodamiesi interaktyviaja lenta pristatė seminaro metu parengtus praktinius darbus, išsakė savo pastebėjimus, nuomonę dėl šių priemonių panaudojimo ugdymo procese tikslingumo, aktyviai mokėsi skaitmenines priemones taikyti ugdymo procese.

ŠVIETIMO SPECIALISTŲ IR EKSPERTŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

Igyvendinant 1.1.2 veiklą buvo bendradarbiaujama su Suomijos įmone „Humap Ltd“, turinčia ilgametę programinės įrangos kūrimo ir diegimo, ekspertavimo, konsultavimo, inovatyvių mokymo koncepcijų ir priemonių diegimo patirtį. Ši įmonė Lietuvoje surengė tris 3 dienų trukmės Lietuvos švietimo specialistų ir ekspertų kvalifikacijos tobulinimo seminarus, konsultavo projekto darbuotojus ir atliko projekte sukurtos kompiuterinės mokymo priemonės „Liema ir padamukų planetos“ ekspertinį vertinimą.

2010 m. lapkričio mėn. vyko pirmasis švietimo specialistų ir ekspertų kvalifikacijos tobulinimo seminaras „Informacinių ir komunikacinių technologijų diegimas, kompiuterinių mokymosi priemonių ir virtualių mokymosi aplinkų kūrimas ir taikymas

mokymui ir mokymuisi: patirtis ir naujovės Europoje ir pasaulyje". Seminarą vedė ekspertai iš Suomijos Pertti Siekkinenas („Humap Ltd“) bei Pekka Lehtio („Lingonet Ltd“). Seminare buvo aktyviai taikomos informacinės ir komunikacinės technologijos, dalis seminaro vyko vaizdo konferencijos metodu, t. y. lektoriai – „Core Education UK“ direktorius Richardas Millwoodas, Juveskiulės Niilo Mäki instituto neuropsichologas Pekka Räsänenas, Oulu universiteto prof. Sanna Järvelä, „Mobiletools international Ltd“ generalinis direktorius Pekka Pirttiaho ir kt. – tiesiogiai iš užsienio skaitė paskaitas ir bendravo su seminaro dalyviais naudodamiesi interneto ryšiu. Seminare daug dėmesio

direktorius Risto Rönbergas, Pekka Räsänenas iš Niilo Mäki instituto, „KlasCement“ projektų koordinatorius Peteris Van Gilsas, Medijų centro vadovė Liisa Lind, „Humap Software Ltd“ generalinis direktorius Ilkka Mäkitalo vaizdo konferencijos būdu tiesiogiai iš Portugalijos, Belgijos ir Suomijos skaitė paskaitas standartinės programinės įrangos, interaktyviųjų lentų, „Linux“ ir kitos programinės įrangos panaudojimo mokymui ir mokymuisi klausimais. Užsienio ekspertai papasakojo apie Suomijoje, Portugalijoje ir Belgijoje vykdomus projektus, naujausius mokslo atradimus, pateikė daug pavyzdžių, aptarė inovacijų ir kompiuterinių mokymo priemonių taikymo pamokoje ypatumus.

Trečiasis švietimo specialistų ir ekspertų kvalifikacijos tobulinimo seminaras „Kompiuterinių mokymosi priemonių taikymo pradiniam ir specialiajam ugdymui efektyvumo tyrimai Europoje ir pasaulyje: poveikis mokymosi motyvacijai ir pasiekimams“ įvyko 2011 m. lapkričio mėn. Seminarą vedė ekspertas iš Suomijos Pertti Siekkinenas, kiti užsienio ekspertai – Juveskiulės universiteto tyrėjai Ahmeras Iqbalas, Arto Ahonenas, Juho Norrena, Terhi Tuukkanen ir Anna Linnakylä, Kuopijo vidurinės mokyklos direktorius Jukka Sormunen, Peda.net projektų koordinato-

buvo skiriama XXI a. mokykloje naudojamiems skaitmeniniams mokymo(-si) ištekliams, įvairialypėms terpėms, mokomiesiems žaidimams bei mobiliems ir internetiniams sprendimams, el. mokymosi aplinkoms aptarti.

2011 m. balandžio mėn. vykusį antrąjį švietimo specialistų ir ekspertų kvalifikacijos tobulinimo seminarą „Pradiniam ir specialiajam ugdymui taikomų kompiuterinių mokymo priemonių įvairovė. Mokomieji žaidimai ir kita programinė įranga“ vedė ekspertas Pertti Siekkinenas iš Suomijos. Kiti seminaro lektoriai – mokytojas Juha-Pekka Nuutinenas, Kortepojos mokyklos

rius Tero Pelkonenas bei lektorius Bo Ahlgrenas iš Švedijos – paskaitas skaitė vaizdo konferencijos būdu. Ekspertai pristatė Suomijos švietimo portalą Peda.net bei Suomijos nacionalinio transliuotojo teikiamas e. mokymosi paslaugas, papasakojo apie Suomijoje ir Švedijoje vykdomus projektus, naujausius mokslo atradimus, tyrimus, pateikė daug pavyzdžių, aptarė atsiveriančias žaidimų ir virtualių pasaulių taikymo ugdymo procese galimybes ir iššūkius.

VEIKLA 1.1.3.

PEDAGOGŲ BENDRADARBIAVIMAS IR MOKYMASIS VIRTUALIOJE APLINKOJE

PROJEKTO INTERNETO SVETAINĖ

Pirmaisiais projekto įgyvendinimo metais buvo sukurta projekto interneto svetainė, kurios adresas: www.inovacijos_upc.smm.lt. Visi besidomintys projektu šioje svetainėje gali rasti visą svarbiausią informaciją apie projektą, jo veiklą įgyvendinimą ir pasiektus rezultatus. Svetainėje galima rasti visų projekte dalyvaujančių mokyklų ir švietimo konsultantų sąrašus, taip pat sužinoti apie kiekvieną mėnesį planuojamus renginius. Svetainės *Naujienų* skyrelyje nuolat skelbiama informacija apie įvykusius svarbesnius renginius, tarptautinį bendradarbiavimą, sukurtas metodines ir mokymo(si) priemones. Nuo sukūrimo dienos svetainė sulaukė daugiau kaip 25 000 lankytojų. Svetainės *Galerijoje* galima pamatyti nuotraukas iš įvairių renginių ir mokymų. Iš projekto interneto svetainės galima patekti į *Virtualią pedagogų bendruomenę* ir *Virtualią mokymosi aplinką*.

Svetainės *Galerijoje* sukaupta apie du su puse tūkstančio nuotraukų, pasakojančių apie įvairius projekto renginius: informacinius ir kvalifikacijos tobulinimo seminarus, konferencijas. Galerijoje taip pat galima rasti nuotraukų iš projekte dalyvaujančių mokyklų.

VEIKLOS TIKSLAS – sudaryti sąlygas pradinį klasių mokytojams ir specialiesiems pedagogams sužinoti aktualias naujienas, keistis informacija, mokytis, bendrauti ir bendradarbiauti virtualioje aplinkoje.

UŽDAVINIAI:

- Sukurti ir administruoti projekto interneto svetainę.
- Suburti projekto virtualią pedagogų bendruomenę ir organizuoti jos veiklą.
- Sukurti ir administruoti projekto virtualią mokymosi aplinką.
- Rengti ir publikuoti internete informacinę medžiagą apie projekto įgyvendinimą ir rezultatus, skelbti naujienas.

[kita >](#)

VIRTUALI PEDAGOGŲ BENDRUOMENĖ

Virtualios pedagogų bendruomenės tinklalapis, kurio adresas <http://ejournal.emokykla.lt/vppb>, yra skirtas visų pradinio ir specialiojo ugdymo klausimais besidomintių pedagogų bendravimui ir bendradarbiavimui. Visi norintys pasidalinti savo idėjomis, pedagogine patirtimi, metodine ir mokymo medžiaga mielai prisijungė prie projekto virtualios pedagogų bendruomenės. Per projekto įgyvendinimo laikotarpį apsilankymų virtualioje pedagogų bendruomenėje skaičius viršija 100 000. Bendruomenė suteikė galimybę projekto dalyviams pabūti tinklalapio redaktoriais – kurti bendruomenei straipsnius su savita struktūra, iliustracijomis ir tektais. Tačiau populiariausiu šios bendruomenės skyriumi tapo turinio dalis „Pasidalinkime idėjomis ir priemonėmis“.

Čia projekto ir visos Lietuvos pedagogai turi galimybę pasidalinti informacija apie internete esančius naudingus išteklius, tiesiogiai iš bendruomenės juos pasiekti ir panaudoti ruošdamiesi pamokoms, pamokų metu ar rekomenduoti savo mokiniams bei jų tėvams.

Ypač projekto pedagogų vertinama galimybė paskelbti internete savo pagamintas kompiuterines mokymo priemones, naudingus tekstus ar nuotraukas bei pasinaudoti kolegų paskelbta analogiška medžiaga.

PROJEKTAS „Pradinių klasių mokytojų ir specialiojo ugdymo pedagogų kompetencijų taikyti informacines komunikacines technologijas (IKT) ir inovatyvius mokymo metodus tobulinimo modelio išbandymas ir diegimas“

VIRTUALI MOKYMOSI APLINKA

Pilotinių mokyklų komandų bendradarbiavimo aplinka

Kompiuterinės mokymosi priemonės

Nuotolinio mokymosi kursai pedagogams

Pedagogų kompiuterinio raštingumo kursai: edukacinė dalis

VIRTUALI MOKYMOSI APLINKA

Projekto virtuali mokymosi aplinka yra skirta pedagogų mokymuisi nuotoliniu būdu, projekto mokyklų bendradarbiavimui ir naujų kompiuterinių / skaitmeninių mokymo(-si) priemonių išbandymui mokyklose. Ši veikla sulaukė didelio susidomėjimo, kuris peraugo į abiem pusėms naudingą bendradarbiavimą su aktyviausiais Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų pedagogais, savo kasdieniame darbe siekiančiais dirbti inovatyviai, efektyviai taikyti informacines komunikacines technologijas.

Projekto virtuali mokymosi aplinka teikia plačias mokymosi nuotoliniu būdu galimybes visiems projekte kvalifikaciją tobulinantiesiems pedagogams. Virtualioje mokymosi aplinkoje bendrauja, bendradarbiauja ir mokosi 2494 nuolatiniai dalyviai.

Nuotolinio mokymosi kursai projekto dalyviams ne tik suteikė metodinių bei dalykinių žinių, bet ir supažindino su nuotolinio mokymo privalumais bei specifika. Mokydamiesi nuotoliniu būdu vieni pradinių klasių mokytojai ir specialieji pedagogai tobulino edukacinę IKT taikymo ugdymo

procese kompetenciją, kiti pasinaudodami turimais kompiuterinio raštingumo įgūdžiais mokėsi kitų dalykų, pavyzdžiui, kaip tikslingai ugdymo procese naudotis kompiuterinėmis mokymo priemonėmis, bendradarbiavo su įprastu būdu vedamų seminarų lektorais, atliko namų užduotis.

VIRTUALI MOKYMOSI APLINKA

Nuotolinio mokymosi kursai pedagogams

VIRTUALI MOKYMOSI APLINKA

Pedagogų kompiuterinio raštingumo kursai: edukacinė dalis

Projekte lokalizuotas ir kuriamas naujas kompiuterines mokymosi priemonės (KMP) taip pat galima rasti projekto virtualioje mokymosi aplinkoje. Lokalizuojamas ir kuriamas KMP projekto metu mokyklose išbandė daugiau kaip 3600 mokinių.

Projekto pabaigoje visos naujos kompiuterinės mokymosi priemonės bus laisvai prieinamos visiems Lietuvos pedagogams ir mokiniams portale www.emokykla.lt.

Virtuali mokymosi aplinka – didelis pagalbininkas projekte dalyvaujančioms mokykloms. Šių mokyklų bendravimui ir bendradarbiavimui čia sukurta speciali erdvė, kurioje komandų

nariai gali sėkmingai bendradarbiauti ir keistis patirtimi tarpusavyje bei su kitų mokyklų komandomis.

VEIKLA 1.2.1.

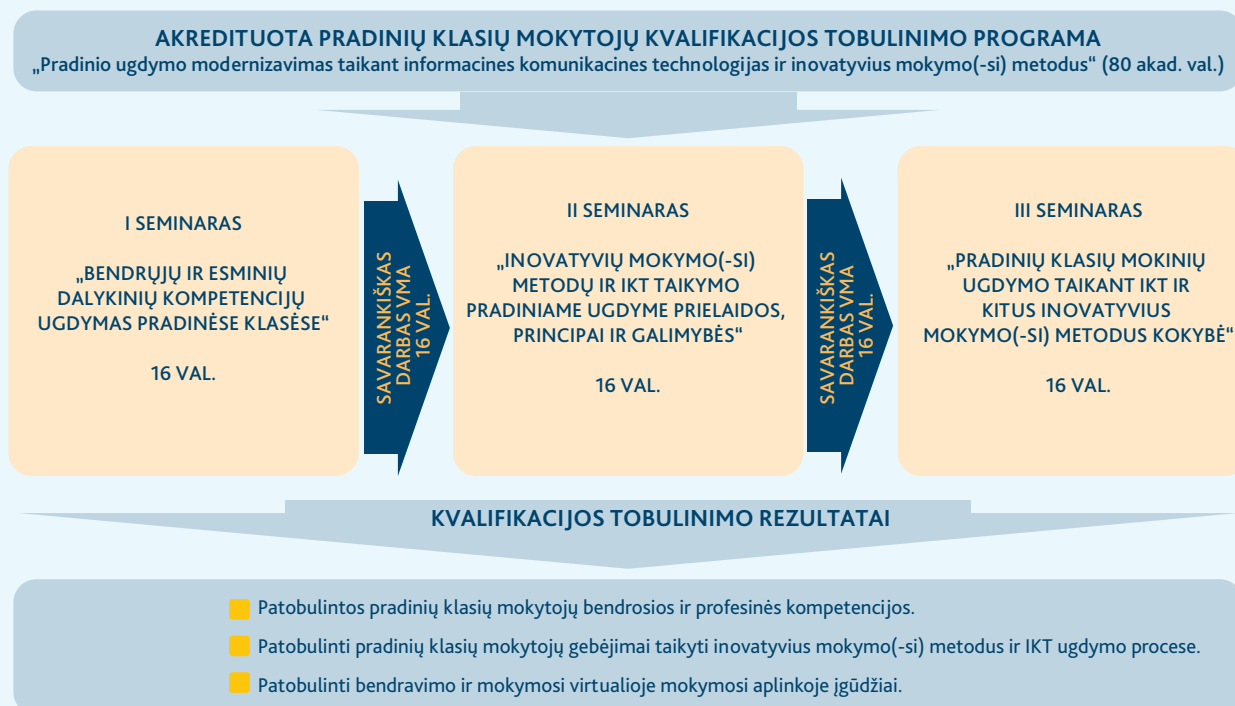
PRADINIŲ KLASIŲ MOKYTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

VEIKLOS TIKSLAS – tobulinti pradinį klasių mokytojų kompetencijas taikyti inovatyvius mokymo metodus ir IKT.

UŽDAVINIAI:

- Tobulinti pradinį klasių mokytojų kvalifikaciją.
- Rengti pradinį klasių mokytojų ir švietimo konsultantų pradiniam ugdymui kvalifikacijos tobulinimo programas ir medžiagą, organizuoti seminarus.

PRADINIŲ KLASIŲ MOKYTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO SCHEMA

Pradėjus įgyvendinti atnaujintas *Pradinio ir pagrindinio ugdymo programas*, pradinį klasių mokytojams iškilo poreikis pasirengti ugdymo procesą orientuoti į bendrųjų ir dalykinių kompetencijų ugdymą, o nacionalinių ir tarptautinių tyrimų rezultatai, jų iššūkiai įpareigojo gerinti pradinio ugdymo kokybę Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose. Prireikė kvalifikacijos tobulinimo programų ir seminarų, kurie būtų nukreipti į mokytojų darbo pamokoje kokybės klausimus: kaip suteikti kuo daugiau galimybių mokiniams, jų iniciatyvoms, kūrybingumo ugdymui? Kaip pasiekti maksimalaus mokinių asmeninio tobulėjimo, kad jie išmokyti mokytis patys ir kartu su kitais? Ką daryti, kad pamokų laikas būtų išnaudojamas produktyviai, kad mokymosi uždaviniai būtų pasiekiami, o ugdymo kokybė tenkintų mokinių, jų tėvų ir pačių mokytojų lūkesčius? Dėl šių ir kitų klausimų sprendimo projekto veiklos įgyvendinti uždaviniai ir pasiekti rezultatai yra tikras proveržis pradinio ugdymo tobulinimo srityje.

Projekte buvo parengta ir akredituota 80-ies val. trukmės pradinį klasių mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programa „Pradinio ugdymo modernizavimas taikant informacines komunikacines technologijas ir inovatyvius mokymo(si) metodus“.

Pradinį klasių mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programą sudaro seminarų ciklas: trys dviejų dienų seminarai ir savarankiškas darbas bei mokymasis nuotoliniu būdu. Iš viso pagal šią programą projekto lėšomis finansuojamuose kvalifikacijos tobulinimo seminaruose dalyvavo 1722 pradinį klasių mokytojai iš 55 Lietuvos savivaldybių.

Veiklos įgyvendinimo pradžioje buvo atlikta pradinį klasių mokytojų kvalifikacijos tobulinimo poreikio visuose Lietuvos regionuose analizė. Pradinį

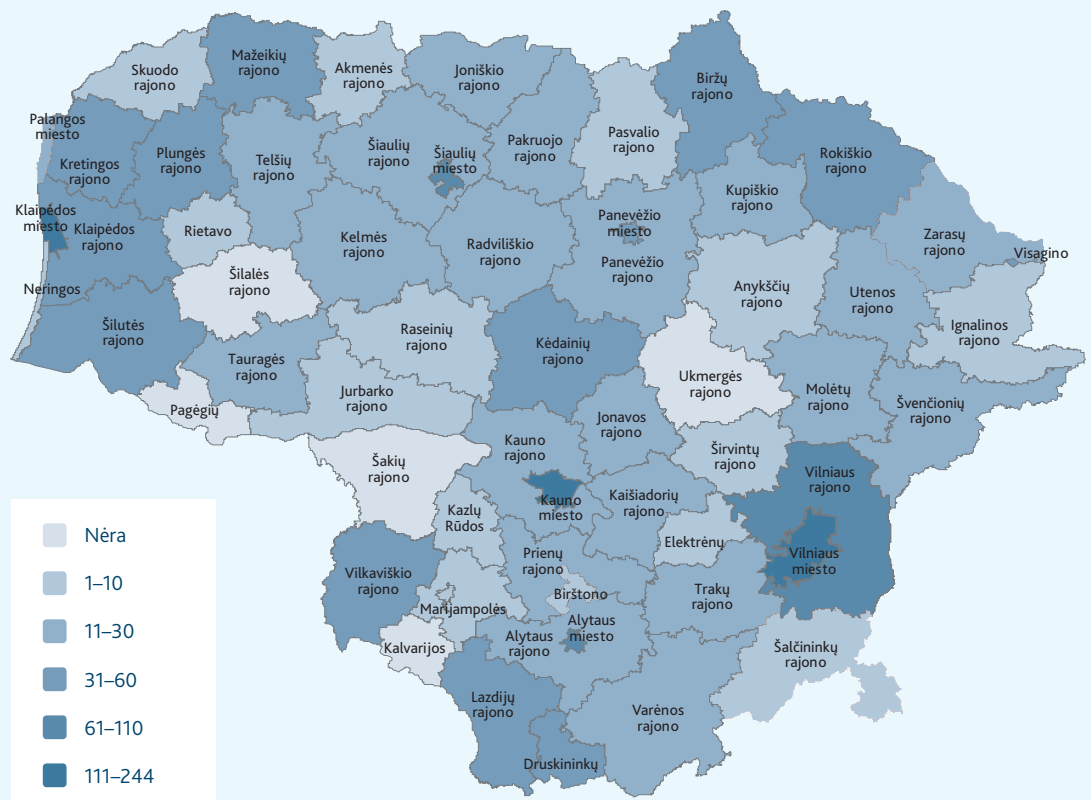
klasių mokytojai, kurie pageidavo tobulinti savo kvalifikaciją bei IKT taikymo ugdymo procese kompetencijas, buvo kviečiami registruotis į mokymus iš visų šalies savivaldybių mokyklų.

Kvalifikacijos tobulinimo seminarų dalyvių grupės sudarytos pagal regioninį principą. Iš viso suformuotos 55 grupės po 30 dalyvių iš visų Lietuvos regionų.

DALYVIŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL SAVIVALDYBES

Žemėlapis:

**PRADINIŲ KLASIŲ
MOKYTOJŲ
KVALIFIKACIJOS
TOBULINIMO SEMINARŲ
DALYVIŲ SKAIČIUS
PAGAL SAVIVALDYBES**

VEIKLA 1.2.1.

Trijuose dviejų dienų seminaruose pradinį klasių mokytojai tobulino IKT ir inovatyvių mokymo(-si) metodų taikymo pradinio ugdymo srityje gebėjimus.

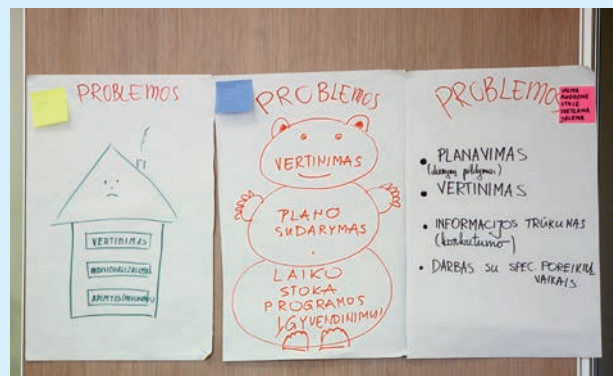
Pirmajame seminare „Bendrujų ir esminių dalykinių kompetencijų ugdymas pradinėse klasėse“ pradinį klasių mokytojai aptarė pradinio ugdymo modernizavimo kryptis ir išskylančias problemas bei jų sprendimo būdus įgyvendinant Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrąsias programas (2008).

Antrajame seminare „Inovatyvių mokymo(-si) metodų ir IKT taikymo pradiniam ugdyme prielaidos, principai ir galimybės“ buvo patobulintos pradinį klasių mokytojų profesinės kompetencijos tikslingai taikyti šiuolaikines ugdymo technologijas ir mokymo metodus.

Trečiajame seminare „Pradinį klasių mokinių ugdymo taikant IKT ir kitus inovatyvius mokymo(-si) metodus kokybė“ pradinį klasių mokytojai sprendė kokybiško ugdymo proceso organizavimo, ugdymo individualizavimo ir diferencijavimo, vertinimo ir įsivertinimo klausimus.

Seminaro dalyviams buvo pristatyti internetiniai šaltiniai, tinkami pradinį klasių mokinių ugdymui, aptartos tikslingo jų panaudojimo pradinio ugdymo procese galimybės. Seminarų dalyviai išbandė įvairias kompiuterines mokymo priemones, edukacinius žaidimus, kūrė pamokų scenarijus, kuriuose numatė IKT ir įvairių kitų inovatyvių mokymo(-si) metodų taikymą, juos išbandė ir dalijosi šia patirtimi su kolegomis. Seminaro dalyviai mokėsi individualizuoti ir diferencijuoti ugdymą, tikslingai naudoti informacines ir komunikacines technologijas.

Praktinių užsiėmimų metu seminarų dalyviai atliko įvairias kūrybines užduotis, dalijosi patirtimi, kūrė mokymo objektus, mokėsi naudoti IKT priemones mokymo užduočių, testų, kryžiažodžių, laikraščių, filmų kūrimui, specialiųjų poreikių mokinių mokymui, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimui. Tarp seminarų pedagogai mokėsi savarankiškai, atliko praktines užduotis, bendravo ir bendradarbiavo virtualioje aplinkoje.

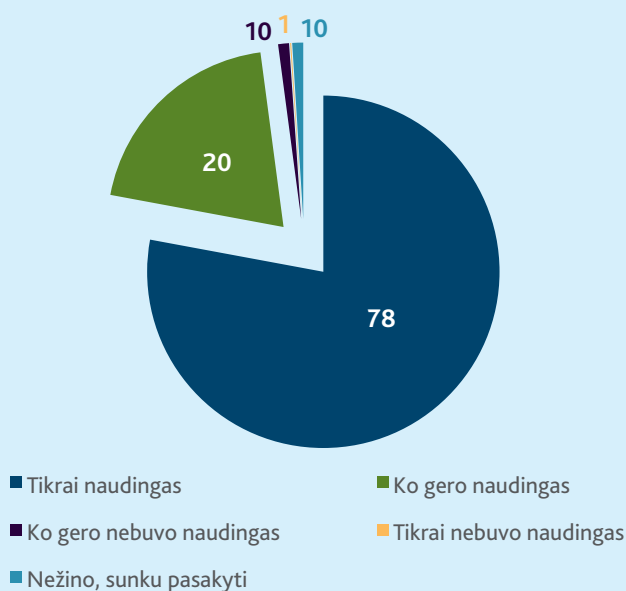
Kvalifikacijos tobulinimo seminarus vedę lektoriai pasiekė aktyvaus dalyvių įsijungimo į veiklą, geros seminarų atmosferos ir teigiamų dalyvių vertinimų.

Seminarų tikslingumas ir jų organizavimas kuo arčiau mokytojų darbo ir gyvenamosios vietovės sulaukė palankaus visų projekto dalyvių įvertinimo. Įgyvendinant projektą pradinėse klasių mokytojai dėl daugybės jiems iškilusių klausimų konsultavosi su seminarų lektoriais ir projekto darbuotojais. Diskusijos ir konsultacijos vyko ir seminaruose, ir vėliau bendraujant ir bendradarbiaujant įvairiomis formomis ir būdais. Mokytojai ugdymo procesą pamokoje gerino taikydami inovatyvius metodus, informacines ir komunikacines technologijas, dalijosi savo pasiekimais ir dalyvaudami kitų projekto veiklų mokymuose tobulino savo profesines kompetencijas.

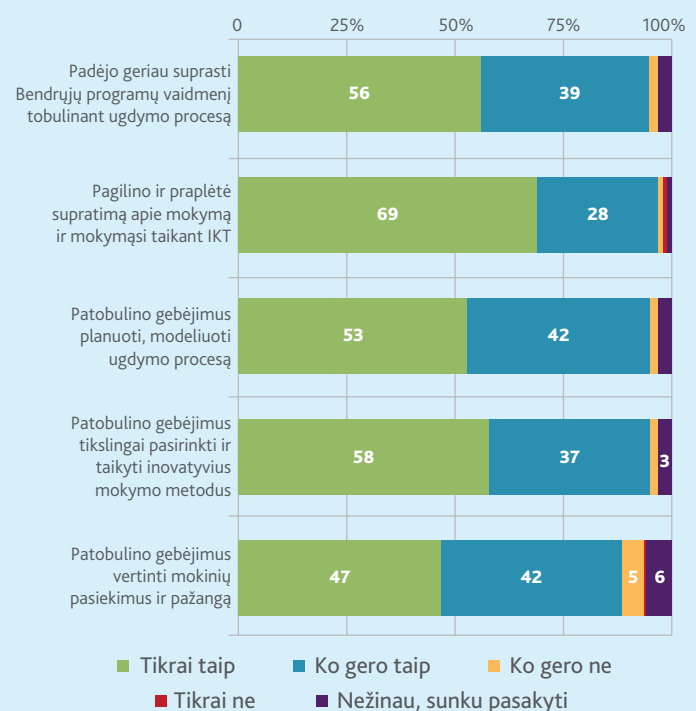

VEIKLOS ĮGYVENDINIMO VEIKSMINGUMO TYRIMŲ REZULTATAI

VEIKLOS DALYVIŲ NUOMONĖ APIE SAVO DALYVAVIMO MOKYMUOSE NAUDINGUMĄ

PRADINIŲ KLASIŲ MOKYTOJŲ NUOMONĖ APIE SEMINARUOSE PATOBULINTUS GEBĖJIMUS (%)

VEIKLA 1.2.2.

SPECIALIOJO UGDYMO PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

VEIKLOS TIKSLAS – tobulinti specialiojo ugdymo pedagogų kompetencijas taikyti inovatyvius mokymo metodus ir IKT.

UŽDAVINIAI:

- Tobulinti specialiųjų pedagogų kvalifikaciją.
- Rengti specialiojo ugdymo pedagogų ir švietimo konsultantų specialiajam ugdymui kvalifikacijos tobulinimo seminarų programas ir medžiagą, organizuoti seminarus.

SPECIALIŲJŲ PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO SCHEMA

Siekiant tobulinti specialiųjų pedagogų kompetencijas, parengta ir akredituota 80-ties akademinių valandų trukmės specialiųjų pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programa „Specialiojo ugdymo pedagogų kompetencijų taikyti informacines komunikacines technologijas ir inovatyvius mokymo(-si) metodus tobulinimas“.

Programą sudarė seminarų ciklas:

- trys dviejų dienų seminarai (48 val.);
- savarankiškas darbas bei mokymasis nuotoliniu būdu (32 val.).

Veiklos įgyvendinimo pradžioje buvo atlikta specialiųjų pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poreikio visuose regionuose analizė. Specialieji pedagogai, pageidaujantys tobulinti savo kvalifikaciją bei IKT taikymo ugdymo procese kompetencijas, buvo kviečiami registruotis į mokymus iš visų šalies savivaldybių pradinė, pagrindinė, vidurinė mokyklų, ugdymo centrų, pedagoginių psichologinių tarnybų ir kitų švietimo pagalbos įstaigų.

Laikantis regioninio principo buvo suformuotos 11 grupių po 30 dalyvių iš 53 savivaldybių. Seminarai vyko visuose Lietuvos regionuose: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Kaišiadoryse, Utenoje, Panevėžyje, Marijampolėje, Telšiuose ir Kėdainiuose.

Daugiausia kvalifikaciją tobulinusių specialiųjų pedagogų buvo iš Kaišiadorių r.,

Vilniaus m., Panevėžio m., Kėdainių r., Kauno m. savivaldybių mokyklų.

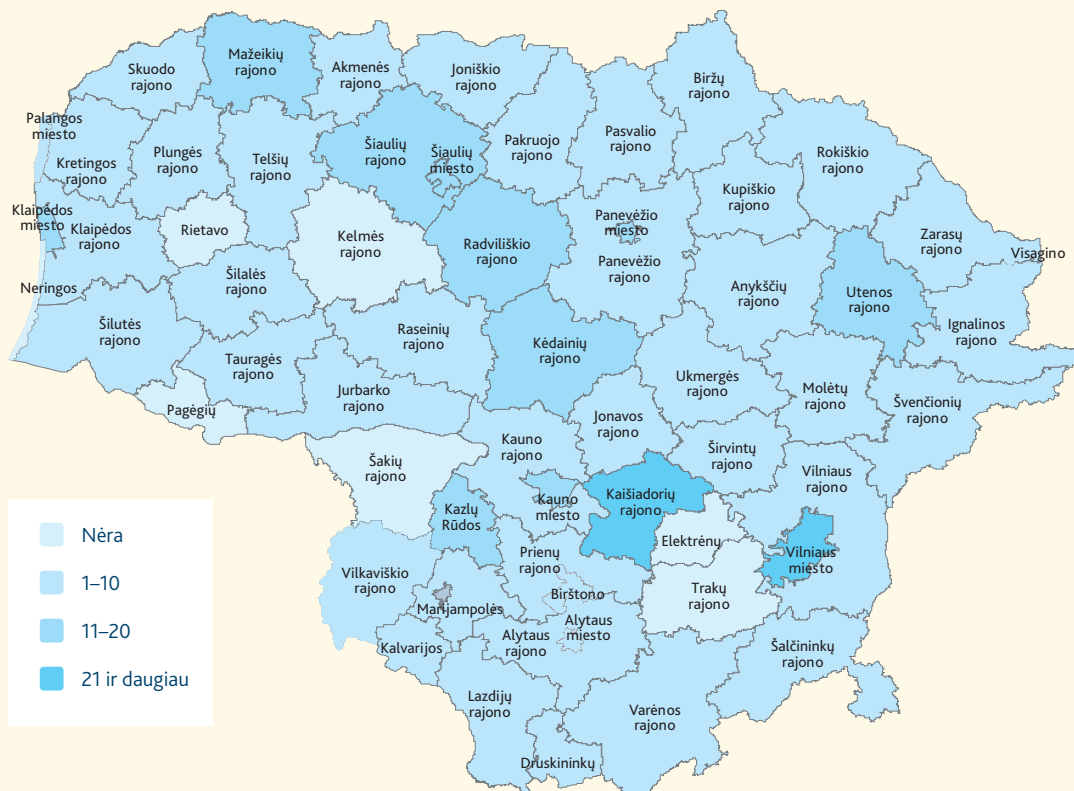
Pagal akredituotą programą „Specialiojo ugdymo pedagogų kompetencijų taikyti informacines komunikacines

technologijas ir inovatyvius mokymo (-si) metodus tobulinimas“ iš viso mokėsi 334 švietimo pagalbos specialistai.

DALYVIŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL SAVIVALDYBES

Žemėlapis:

**SPECIALIŲJŲ
PEDAGOGŲ
KVALIFIKACIJOS
TOBULINIMO SEMINARŲ
DALYVIŲ SKAIČIUS
PAGAL SAVIVALDYBES**

Trijuose dviejų dienų seminaruose specialieji pedagogai sėmėsi teorinių ir praktinių žinių apie IKT ir inovatyvių mokymo(-si) metodų taikymo galimybes ugdant specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius pradinį klasių mokinius, gilino žinias apie specialiųjų poreikių mokinių ugdymą inkliuzinėje aplinkoje; bendrųjų programų pritaikymą specialiųjų poreikių mokinių ugdymui, kompiuterinių skaitmeninių mokymo priemonių taikymo galimybes ugdymo procese, informacinių

technologijų panaudojimą ugdymo planavimui ir mokinių pasiekimų vertinimui; bendradarbiavimui su kolegomis ir mokinių tėvais.

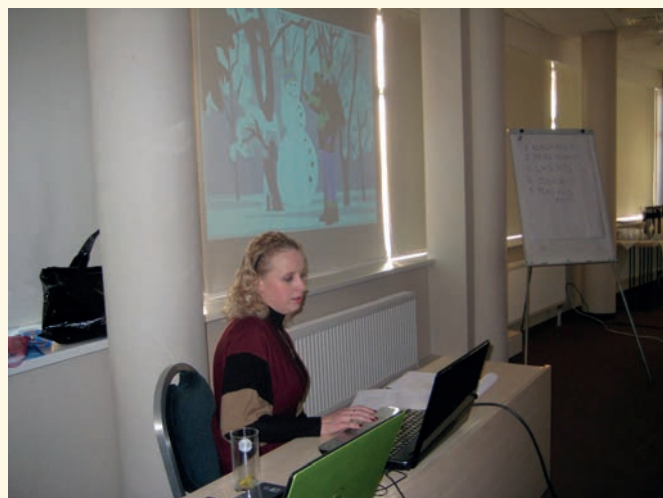
Seminaro dalyviams buvo pristatyti internetiniai ištekliai, tinkami specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams mokyti, aptartos jų panaudojimo ugdymui galimybės. Seminarų dalyviai išbandė įvairias kompiuterines pažintines mokymo priemones, edukacinius žaidimus, aptarė kitų

internetinių šaltinių pritaikymo savo darbe galimybes, naudodamiesi IKT mokėsi kurti įvairias mokymo ir metodines priemones. Seminaro dalyviai taip pat mokėsi individualizuoti ir diferencijuoti specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių ugdymą naudojantis įvairiomis informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis. Lektoriai seminarų dalyviams pateikė įvairių specialiojo pedagogo darbui naudingų internetinių nuorodų.

Praktinių užsiėmimų metu seminarų dalyviai atliko kūrybines užduotis, dalijosi pedagogine patirtimi, mokėsi naudotis kompiuterinėmis mokymo priemonėmis, kurti mokymo objektus, naudoti IKT priemones mokymo užduočių, testų, viktorinų kūrimui, mokinių mokymosi pasiekimų vertinimui ir kt. Tarp seminarų pedagogai mokėsi savarankiškai, atliko praktines užduotis ir bendravo virtualioje aplinkoje.

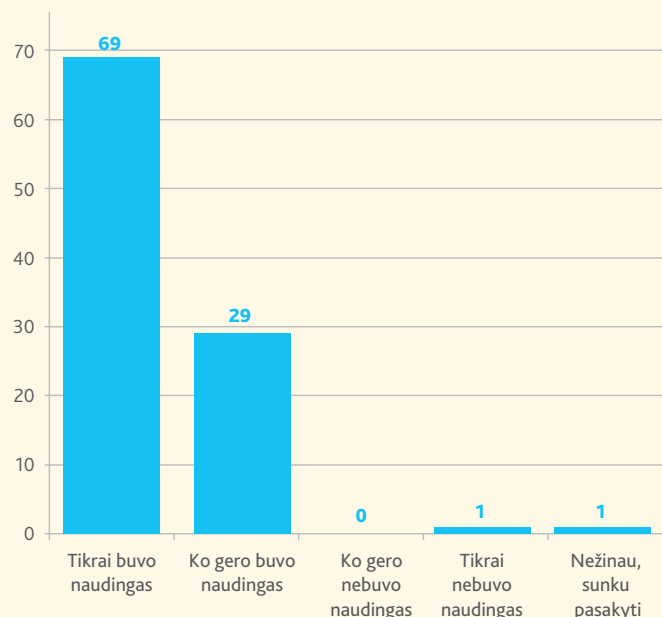
Kvalifikacijos tobulinimo seminarus vedė 8 patyrę lektoriai, IKT ir inovatyvių mokymo metodų taikymo specialiajame ugdyme švietimo konsultantai. Seminarų dalyviai labai gerai vertino lektorių darbą, kompetencijas, tikslingą žinių ir patirties perteikimą, dėkojo už nuoširdų lektorių bendravimą ir bendradarbiavimą, pagalbą, darbingą seminarų atmosferą.

VEIKLOS ĮGYVENDINIMO VEIKSMINGUMO TYRIMŲ REZULTATAI

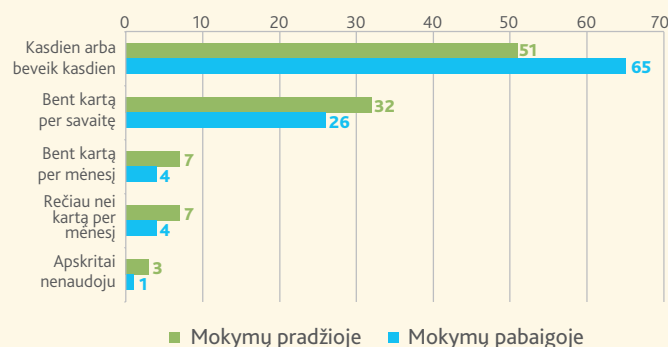
Įgyvendinant projektą buvo atlikti veiklos įgyvendinimo veiksmingumo tyrimai. Juos atliko dr. A. Kalvaitis. Tyrimo rezultatai suteikė grįžtamąją informaciją apie veiklos uždavinių įgyvendinimo rezultatus. Jie atskleidė specialiųjų pedagogų, dalyvavusių kvalifikacijos tobulinimo seminaruose, nuomonę apie jų įgūdžių ir gebėjimų patobulėjimą, dalyvavimo projekte naudingumą. Iš viso tyrimo metu buvo gautos 283 įvadinės ir 277 baigiamosios specialiųjų pedagogų apklausos anketos. Pagrindiniai rezultatai, liudijantys apie veiklos įgyvendinimo sėkmingumą ir veiksmingumą: patobulėję specialiųjų pedagogų gebėjimai taikyti IKT ugdymo procese, pagerėję naudojimosi kompiuteriu ir kitomis IKT kasdienėje profesinėje veikloje įgūdžiai, praplėtusios žinios, supratimas ir gebėjimai dirbti inovatyviai ugdant specialiųjų ugdymosi poreikių mokinius. Daugumos specialiųjų pedagogų nuomone, jų dalyvavimas projekto kvalifikacijos tobulinimo seminaruose buvo tikrai naudingas.

SPECIALIŲJŲ PEDAGOGŲ NUOMONĖ APIE DALYVAVIMO KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO SEMINARUOSE NAUDINGUMĄ (PROC.)

NAUDOJIMOSI KOMPIUTERIU UGDYMO / KONSULTAVIMO PROCESSE DAŽNUMAS (PROC.)

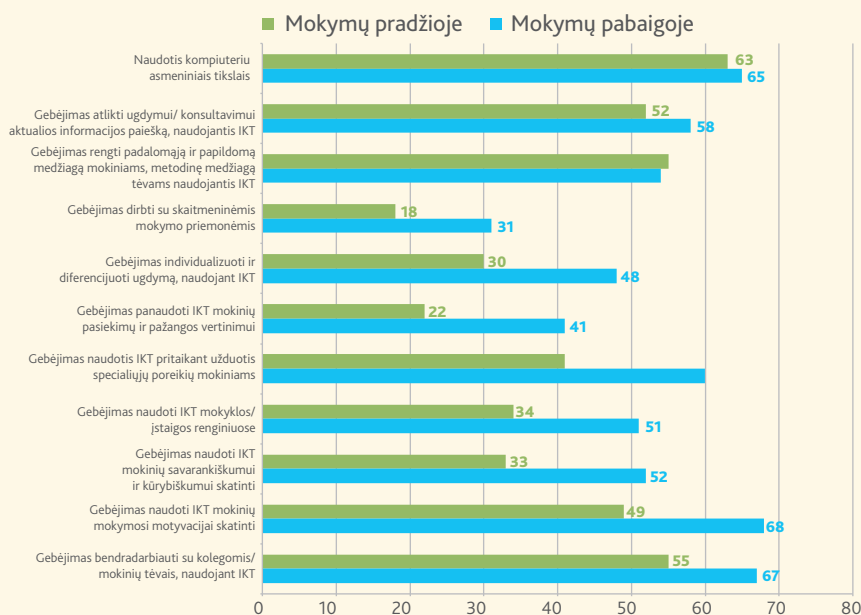
Nustatyta, jog mokymų pabaigoje specialieji pedagogai ėmė dažniau naudotis kompiuteriu ugdymo / konsultavimo procese. Baigiamojoje apklausoje ženkliai didesnė dalis specialiųjų pedagogų nurodė, kad kompiuteriu profesiniais tikslais naudojami kasdien arba beveik kasdien, nei buvo atsakę projekto pradžioje. Sumažėjo nesinaudojančių kompiuteriu ugdymo tikslais ir naudojančių jį itin retai pedagogų dalis.

Savo gebėjimus kasdienėje profesinėje ir asmeninėje veikloje naudoti informacinėmis komunikacinėmis technologijomis projekto seminaruose dalyvavę specialieji pedagogai baigiamojoje apklausoje vertino geriau nei įvadinėje apklausoje. Pedagogų, manančių, kad jiems tikrai nekils problemų atliekant įvairius

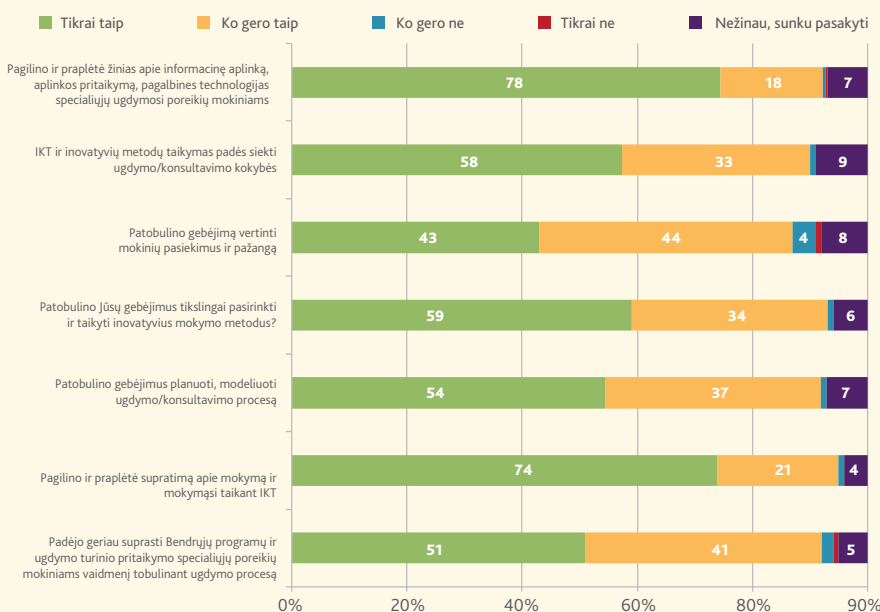
edukacinius veiksmus, dalis padidėjo vidutiniškai 14 proc. punktų. Ypač padaugėjo pedagogų, manančių, kad, panaudodami IKT, tikrai gebės individualizuoti ir diferencijuoti ugdymą, vertinti mokinių pasiekimus ir pažangą, pritaikyti užduotis specialiųjų poreikių mokiniams, skatinti mokinių motyvą.

SPECIALIŲJŲ PEDAGOGŲ ATSAKYMŲ APIE SAVO GEBĖJIMUS, DĖL KURIŲ NEKYLA JOKIŲ PROBLEMŲ, PASISKIRSTYMAS (PROC.)

Specialiųjų pedagogų apklausos rezultatai parodė vienareikšmišką kvalifikacijos tobulinimo seminarų naudą pedagogų profesiniams gebėjimams, įgūdžiams, žinių bagažui.

SPECIALIŲJŲ PEDAGOGŲ NUOMONĖ APIE SEMINARUOSE PATOBULINTUS GEBĖJIMUS (PROC.)

VEIKLA 1.2.3.

PEDAGOGŲ EDUKACINĖS IKT TAIKYMO KOMPETENCIJOS TOBULINIMAS

VEIKLOS TIKSLAS – tobulinti pradinį klasių mokytojų ir specialiųjų pedagogų edukacinę IKT taikymo kompetenciją.

UŽDAVINIAI:

- Atlikti mokymų poreikio regionuose analizę.
- Rengti kvalifikacijos tobulinimo seminarus.

EDUKACINĖS IKT TAIKYMO UGDYMO PROCESE KOMPETENCIJOS TOBULINIMAS

Lietuvos mokykloms vis geriau apsirūpinant kompiuterine technika, kompiuterinėmis skaitmeninėmis mokymo priemonėmis, būtina skatinti ir pedagogų nuolatinį mokymąsi ir tobulėjimą. Natūralu, kad iš esmės keičiantis techninei mokymo bazei bendrojo ugdymo mokyklose pradinį klasių mokytojams ir specialiesiems pedagogams stinga kompetencijos tikslingai naudotis moderniomis technologijomis ir programine įranga ugdymo procese. Šiandien jau neabejojama, jog kiekvienas pedagogas privalo gebėti taikyti informacines komunikacines technologijas mokinių mokymui ir mokymuisi, privalo gebėti siekti aukštos mokymo(-si) kultūros ir kokybės, taikydamas modernias aktyvaus, kūrybiško, efektyvaus ugdymo pedagogines technologijas.

Todėl diegiant inovatyvius mokymo metodus ir IKT mokyklose labai svarbi projekto veikla yra pedagogų kompiuterinio raštingumo mokymų edukacinė dalis. Šiam tikslui buvo specialiai sukurta 40 akad. val. trukmės nuotolinio mokymosi kursas „Pedagogų kompiuterinio raštingumo reikalavimai: edukacinė dalis“, skirtas pradinį klasių mokytojams ir specialiesiems pedagogams. Šio kurso turinys atitinka švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 29 d. įsakymu

Nr. ĮSAK-555 patvirtintus reikalavimus mokytojų kompiuterinio raštingumo programoms. Nuotolinio mokymosi kursas yra pradinį klasių mokytojų ir specialiųjų pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programų dalis, jis registruotiems varto-

tojams prieinamas projekto virtualioje mokymosi aplinkoje. Pedagogų kompiuterinio raštingumo mokymai (edukacinė dalis) susideda iš dviejų – įvadinės ir baigiamosios – sesijų ir savarankiško mokymosi nuotoliniu būdu.

DALYVIŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL APSKRITIS

Veiklos įgyvendinimo pradžioje buvo atlikta pedagogų edukacinės IKT taikymo kompetencijos tobulinimo poreikio analizė visuose šalies regionuose, atlikta pradinų klasių mokytojų ir specialių-

jų pedagogų, pageidaujančių tobulinti kvalifikaciją, registracija. Dalyvauti mokymuose pakviesti pedagogai iš visose šalies savivaldybėse veikiančių pradinų, pagrindinių, vidurinių mokyklų, ugdymo centrų, pedagoginių psichologinių tarnybų ir kitų švietimo pagalbos įstaigų.

Laikantis regioninio principo buvo suformuota 61 grupė ir projekto lėšomis apmokyta daugiau kaip 1800 pradinų klasių mokytojų ir specialiųjų pedagogų iš visų Lietuvos regionų. Aktyviausiai mokymuose dalyvavo Kauno apskrities pedagogai.

Žemėlapis:

EDUKACINĖS
IKT TAIKymo
KOMPETENCIJOS
TOBULINIMO SEMINARŲ
DALYVIŲ SKAIČIUS
PAGAL APSKRITIS

Visuose Lietuvos regionuose vykusių mokymų dalyviai, susirinkę įvadinėse ir baigiamosiose sesijose, mokėsi naudotis programa virtualioje aplinkoje, diskutavo, dalijosi patirtimi, o tarp sesijų mokydami nuotoliniu būdu projekto virtualioje mokymosi aplinkoje, nagrinėjo skaitymui ir klausymui skirtą infor-

maciją, studijavo pavyzdžius, bendravo forumuose, dalyvavo diskusijose, išmoko naudotis MOODLE aplinka, atliko numatytas užduotis: sukūrė pateiktis apie IKT taikymą savo darbe, visus mokymosi metu sukurtus dokumentus sukaupė elektroniniame aplanke, parengė susisteminto rinkinio (angl. portfolio) tipo in-

formaciją apie savo profesinę veiklą, pateiktą informaciją iliustruodami pamokų planais, pamokų aprašymais, metodine medžiaga, užklausinės veiklos aprašymais, nuotraukomis, vestų seminarų, projektų, kvalifikacijos tobulinimo įrodymais, sugrupuotais į atitinkamus aplankus.

VEIKLA 1.2.3.

Mokymų dalyviai patobulino kompetencijas kūrybiškai individualizuoti savo dalyko ugdymo turinį, tikslingai taikyti mokymo metodus, naudoti kompiuterines priemones ugdymo procese, planuoti IKT panaudojimo veiklą, organizuoti IKT išteklių valdymą ugdymo procese, vertinti ir reflektuoti IKT panaudojimą ugdymui.

Patobulinę edukacinę IKT taikymo kompetenciją mokytojai entuziastai ne tik naudoja šiuolaikiškais technologijomis savo darbe, pamokose taiko esamas kompiuterines mokymo priemones, bet ir patys jas kuria. Aktyviausi moky-

tojai nuolat pageidauja mokytis naujausių dalykų. Nuotolinis mokymasis – puikus interaktyvus būdas siekti naujovių, planuoti savo mokymąsi ir veikti nepriklausomai nuo kolegų, bet panorėjus turėti galimybę naudotis virtualia aplinka ir susiburti į grupes pagal interesus, projektus, profesiją ir kt.

Pagrindinis mokymų tikslas – pradinį klasių mokytojų ir specialiųjų pedagogų kvalifikacijos tobulinimas, svarbus diegiant informacines komunikacines technologijas švietime bei taikant pamokoje IKT grindžiamus šiuolaikiškus aktyvius mokymo ir mokymosi metodus, taip pat skatinant savarankišką pedagogų

mokymąsi ir mokymąsi bendradarbiaujant virtualiose mokymosi aplinkose.

Lietuvos mokykloms vis dažniau apsirūpinant interaktyviosiomis lentomis ir kompiuterinėmis skaitmeninėmis mokymo priemonėmis, pedagogams labai trūksta pasirengimo jomis naudotis ugdymo

procese, todėl panaudojant sutaupytas paramos lėšas projekte parengta dar viena pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programa „Interaktyvios lentos panaudojimo pradiniam ugdymui galimybės“ ir medžiaga, organizuoti 8 dviejų dienų trukmės seminarai Vilniuje, Kaune ir Kla-

pėdoje. Didžiuoju susidomėjimas ir aktyvus mokytojų dalyvavimas seminaruose atspindėjo jų atliktuose praktiniuose darbuose / pristatymuose. Šių seminarų metu savo kompetencijas patobulino 240 Lietuvos pradinį klasių mokytojų.

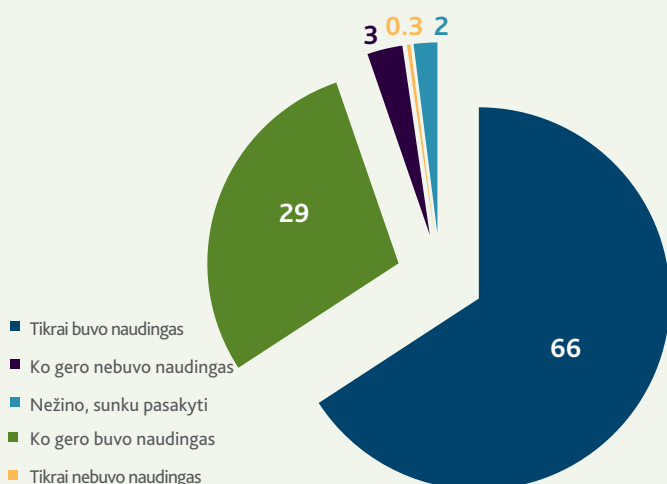
VEIKLOS ĮGYVENDINIMO VEIKSMINGUMO TYRIMŲ REZULTATAI

Vykdamt veiklos įgyvendinimo veiksmingumo tyrimus, veiklos mokymų dalyviai buvo apklausiami mokymų pradžioje ir pabaigoje. Tyrimų tikslas – ne tik įvertinti, ar pasiteisino mokymų dalyvių lūkesčiai, bet ir teikti vertingą grįžtamąją informaciją projekto darbuotojams, kvalifikacijos tobulinimo programų rengėjams, lektoriams. Šie tyrimai parodė, jog po mokymų akivaizdžiai pagerėjo bendrieji mokymų dalyvių įgūdžiai ir

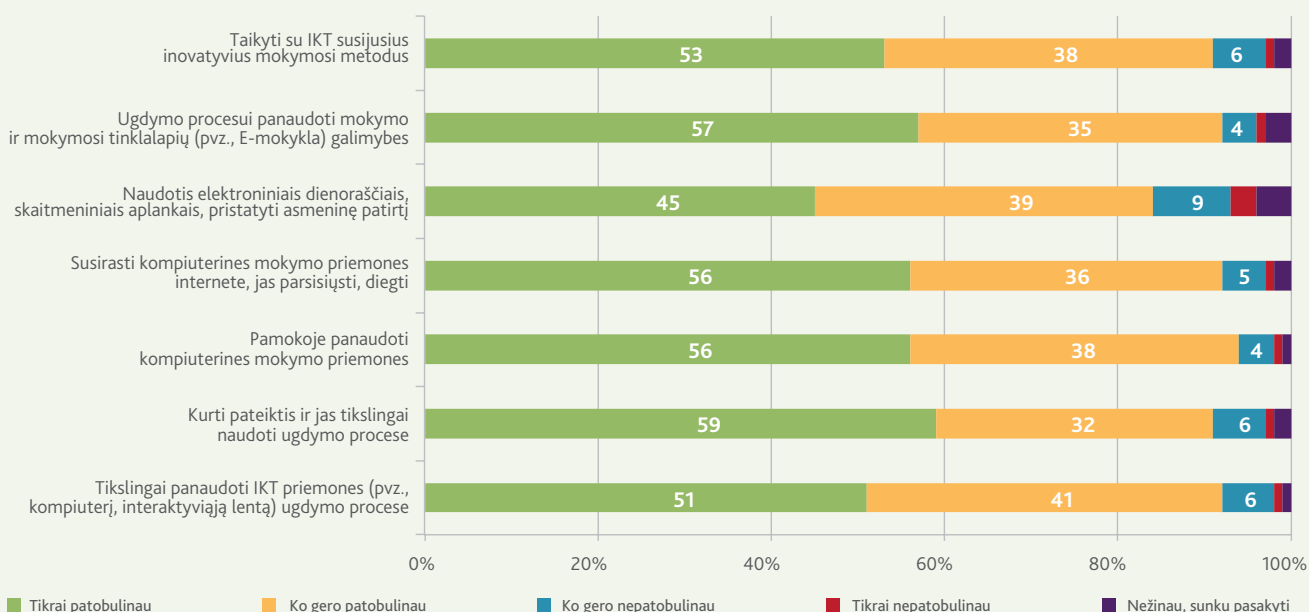
gebėjimai naudotis informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis ugdymo tikslais. Kvalifikacijos tobulinimo programos rengėjai ir lektoriai gerai įvertino pedagogų poreikius, nes visais vertintais atvejais tai, ko buvo planuota mokyti, respondentams buvo svarbu ir būtina. Veiklos įgyvendinimo veiksmingumo tyrimai parodė, jog šie mokymai buvo gerai organizuoti, nes praktiškai visais vertintais atvejais daugiau nei 90 proc. respondentų tvirtino tikrai arba ko gero patobulinę savo gebėjimus. Vienintelė išimtis – savo gebėjimus prista-

tyti asmeninę patirtį naudojantis elektroniniais dienoraščiais, skaitmeniniais aplankais tikrai ar ko gero patobulino kiek mažiau – 84 proc. – mokymų dalyvių, tačiau, lyginant respondentų lūkesčius mokymų pradžioje ir pabaigoje, matyti, kad penktadalis pedagogų nesiekė tobulinti šių gebėjimų. Respondentų, kuriems, jų pačių vertinimu, dalyvavimas mokymuose nebuvo naudingas, dalis maždaug lygi statistinei paklaidai, taigi, mokymai, apibendrintu respondentų vertinimu, tikrai yra naudingi.

VEIKLOS DALYVIŲ NUOMONĖ APIE DALYVAVIMO MOKYMUOSE NAUDINGUMĄ (PROC.)

VEIKLOS DALYVIŲ NUOMONĖ APIE MOKYMUOSE PATOBULINTUS GEBĖJIMUS (PROC.)

■ Tikrai patobulinau ■ Ko gero patobulinau ■ Ko gero nepatobulinau ■ Tikrai nepatobulinau ■ Nežinau, sunku pasakyti

VEIKLA 1.3.1.

INOVATYVIŲ MOKYMO METODŲ IR IKT DIEGIMO PRADINĖSE KLASĖSE ORGANIZAVIMO METODIKOS SUKŪRIMAS IR IŠBANDYMAS PILOTINĖSE MOKYKLOSE

UŽSIENIO EKSPERTŲ KONSULTACIJOS, EKSPERTINIS VERTINIMAS

Įgyvendinant projekto 1.3.1 veiklą buvo bendradarbiaujama su ekspertų paslaugas teikiančios Jungtinės Karalystės įmone „Abdab Limited“. Šios įmonės ekspertai Alanas Beckley, Anita Jones ir Julie Bond parengė ir Lietuvoje vedė tris 3 dienų trukmės Lietuvos švietimo specialistų ir ekspertų kvalifikacijos tobulinimo seminarus, konsultavo veiklos darbuotojus inovatyvių mokymo metodų ir IKT diegimo pradiname ugdyme organizavimo metodikos kūrimo, išbandymo ir diegimo klausimais, dalyvavo diskusijose apie inovatyvių mokymo(-si) metodų ir IKT diegimą Anglijos ir Lietuvos mokyklose, inovatyviam ugdymui reikiamos ugdymo aplinkos kūrimą, ugdymo planavimą, naujovių įgyvendinimą, mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų bendradarbiavimą, atliko Inovatyvių mokymo metodų ir IKT diegimo pradiname ugdyme organizavimo metodikos vertinimą ir pateikė rekomendacijas bei išvadas.

LIETUVOS ŠVIETIMO SPECIALISTŲ IR EKSPERTŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

Jungtinės Karalystės įmonės „Abdab Limited“ pasitelktų ekspertų – Anitos Jones, Jolie Bond, Michelle Whittle, Jen-

ny Bond ir Timo McLardy – vedamuose seminaruose dalyvavo 59 Lietuvos švietimo specialistai ir ekspertai: Švietimo ir mokslo ministerijos, Ugdymo plėtotės centro, Švietimo informacinių technologijų centro, Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro, Nacionalinio egzaminų centro, Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros darbuotojai, aukštųjų mokyklų mokslininkai, savivaldybių administracijų švietimo padalinių darbuotojai, mokyklų direktoriai ir pavaduotojai, mokytojai ir specialieji pedagogai iš įvairių Lietuvos mokyklų.

VEIKLOS TIKSLAS – sukurti prielaidas inovatyvių mokymo(si) metodų ir IKT diegimui pradinėse klasėse.

UŽDAVINIAI:

- Parengti ir išleisti inovatyvių mokymo metodų ir IKT diegimo pradiname ugdyme organizavimo metodiką.
- Inicijuoti ir koordinuoti pilotinių mokyklų komandų veiklą, mokymus, bendradarbiavimą virtualioje aplinkoje, metodikos ir kompiuterinių mokymo(-si) priemonių išbandymą.
- Tobulinti švietimo specialistų ir ekspertų kvalifikaciją.

Alan Beckley

Anita Jones

Julie Bond

2010 m. lapkričio mėn. vykusiam seminare „Inovatyvių mokymo ir mokymosi metodų taikymo užsienio šalyse teorija ir praktika“ daug dėmesio buvo skiriama XXI a. mokytojų reikalingų savybių, vertybinių nuostatų, gebėjimų, žinių ir supratimo ugdymo klausimams, buvo pristatyti OECD tyrimų rezultatai ir apžvelgtos rekomendacijos. Užsienio ekspertai papasakojo apie Jungtinės Karalystės vykdomas programas, kaip atsaką į XXI a. keliamus iššūkius švietimui. Seminaro dalyviai diskutavo apie lyderystę ir inovacijas, švietimo infrastruktūrą, mokymosi išteklius, virtualias mokymosi aplinkas ir IKT diegimą pradinėse klasėse.

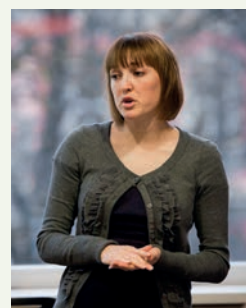

2011 m. gegužės mėn. vykusiam seminare „Informacinių komunikacinių technologijų ir kitų inovatyvių metodų diegimo teorija ir praktika užsienio šalyse“ užsienio ekspertės pristatė pagalbines technologijas, padedančias specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams mokytis ir bendrauti efektyviau, pademonstravo naudojimosi „iPad“ galimybes ugdant specialiųjų ugdymosi poreikių vaikus, papasakojo apie Korsefordo mokyklos Škotijoje patirtį ir Rolfo Blacko iš Dandi universiteto iniciatyvą drauge su Aberdyno universiteto mokslininkais ieškoti galimybių padėti negalintiems kalbėti vaikams. Taip pat kalbėjo apie

įvairių technologijų taikymą, pvz., „Skype“ siūlomą naują platformą mokytojams – laisvą tarptautinę mokytojų bendruomenę – „Skype klasėje“, mokytojų bendradarbiavimo skatinimui, personalo mokymų svarbą, aptarė naujų technologijų, tokių kaip „iPad“, vizualizatorių, *flick* fotoaparatus, informavimo įrangos, televizijos panaudojimo ugdymo procese galimybes.

2011 m. spalio mėn. seminare „Inovatyvių mokymo metodų ir IKT taikymo pradiniam ir specialiajam ugdymui efektyvumo tyrimai Europoje ir pasaulyje: poveikis mokymui(-si)“ ekspertai papasakojo, kaip Jungtinėje Karalystėje IKT taikomos jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų mokymui ir mokymuisi, kaip gerinamas mokinių skaitmeninis raštingumas, kaip mokymo(-si) pasiekimų gerinimo tikslais naudojami įvairūs inovatyvūs prietaisai ir įrenginiai, pristatė įvairius įsivertinimui skirtus skaitmeninius įrankius, organizavo praktines užduotis. Taip pat pateikė daug inovatyvios pradinio ugdymo praktikos pavyzdžių, aptarė inovacijas pamokoje skatinančią veiklą ir strategijas, daug dėmesio skyrė inovatyviam ir kūrybiškam mokymui, pasidalijo vertinga informacija apie internete skelbiamas nemokamas ugdymui skirtas priemones, demonstravo ir rekomendavo įdomesnius pavyzdžius.

PAŽANGIOS INOVATYVIŲ MOKYMO METODŲ IR IKT DIEGIMO PRADINĖSE KLASĖSE PRAKTIKOS STEBĖJIMAS IR PRITAIKYMO LIETUVOS MOKYKLŲ PRAKTIKOJE GALIMYBIŲ ANALIZĖ

Pažangios inovatyvių mokymo metodų ir IKT diegimo pradinėse klasėse praktikos stebėjimas vyko Jungtinės Karalystės Liverpulio miesto ir rajono mokyklose. Projekto darbuotojai aplankė 5 skirtingo tipo mokyklas: Tarletono bendruomenės pradinę mokyklą (Tarleton Community Primary School), Šventosios Teresės katalikišką mokyklą (St. Theresa's Catholic School), Lansberio tilto mokyklą ir koledžą (Lansbury Bridge School and Sports College), Nouslio Visų šventųjų katalikišką mokyklą (All Saints Catholic High School). Lankantis šiose mokyklose stebėta ir susipažinta su įvairiais Anglijos mokyklose naudojamais inovatyviais mokymosi metodais, kurie buvo taikomi stebėtų pamokų metu; vyko stebėtų pamokų aptarimai su mokytojais ir administracijos atstovais, kurie pademonstravo mokinių darbus, švietimo dokumentus, planų pavyzdžius, metodines priemones. Į švietimo įstaigas ir susitikimus su švietimo darbuotojais

lydėjo projekto užsienio ekspertės Anita Jones ir Julie Bond. Projekto veiklos darbuotojai apibendrinio ir išanalizavo Liver-

pulyje stebėtų pažangios inovatyvių mokymo metodų ir IKT diegimo pradinėse klasėse praktikos patirtį.

IKT DIEGIMO PRADINĖSE KLASĖSE ORGANIZAVIMO METODIKOS RENGIMAS IR LEIDYBA

Igyvendinant projektą parengta ir išleista „Inovatyvių mokymo metodų ir IKT diegimo pradinėse klasėse organizavimo metodika“ (I ir II dalys su filmuota medžiaga DVD plokštelėje).

Metodikos paskirtis yra teikti profesionalią pagalbą pradinio ugdymo programą vykdančioms mokyklų bendruomenėms ir mokytojams, siekiantiems

geresnės ugdymo kokybės, norintiems tikslingai bei veiksmingai taikyti inovatyvius mokymo(-si) metodus ir IKT pradinėse klasėse bei sudaryti prielaidas kūrybiškam ir rezultatyviam mokinių mokymuisi klasėje.

Metodikos pirmojoje dalyje apžvelgiama inovatyvaus mokymo samprata, inovacijų ir IKT taikymas pradiniam ugdyme, pateikiama pavyzdžių iš Lietuvos ir užsienio bendrojo ugdymo mokyklų. Pristatoma, kaip nuosekliai pokyčius reikėtų įgyvendinti mokykloje.

Antrojoje dalyje – pilotinių mokyklų patirtis – IKT ir inovatyvių mokymo(-si) metodų sėkmės istorijos bei pilotinių mokyklų bendruomenių atstovų potyriai, kurie iliustruoti vaizdo medžiaga.

PROJEKTO PILOTINIŲ MOKYKLŲ KOMANDŲ PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

Metodikos rengėjai – Šiuolaikinių daktikų centro ekspertai parengė seminarų „Šiuolaikiškas požiūris į IKT ir inovatyvių mokymo(si) metodų taikymą pradiniam ir specialiajame ugdyme. Strateginio IKT ir inovatyvių mokymo(si) metodų diegimo mokykloje plano rengimas“, „Strateginio plano veiklų organizavimas diegiant IKT ir inovatyvius mokymosi metodus pradiniam ir specialiajame ugdyme. Mokyklos komandos bendradarbiavimas VMA“, „IKT ir inovatyvių mokymo(si) metodų diegimo pradinėse klasėse problemos ir geroji patirtis, išbandant Metodiką. Projekto pilotinių mokyklų bendradarbiavimas VMA. Pradinių klasių mokiniams skirtų KMP išbandymas“, „Inovatyvių mokymo(si) metodų ir IKT diegimo pradinėse klasėse Metodikos išbandymo

rezultatų apibendrinimas. Mokyklos gerosios patirties įvertinimas ir sklaidos galimybės" programas, medžiagą ir vedė seminarus projekto pilotinių mokyklų komandų pedagogams.

Mokyklų komandoms Šiuolaikinių di-

daktikų centro lektoriai vedė 24 seminarus, kuriuose dalyvaudamos mokyklų komandos susiformavo šiuolaikišką požiūrį į įvairių inovacijų ir IKT taikymą pradinėse klasėse, perprato strateginio IKT ir inovatyvių mokymo(si) metodų diegimo mokykloje plano rengimo ypatumus.

VEIKLA 1.3.1.

Veiklos darbuotojai bendradarbiaudami su mokyklų komandomis parėngė ir vedė papildomus seminarus: „Pasirengimas dirbti projekto virtualioje mokymosi aplinkoje (VMA) ir išbandyti lokalizuotas kompiuterines mokymosi priemones“, „Pasirengimas Inovatyvių mokymo metodų ir IKT diegimo pradiniam ugdyme organizavimo metodikos išbandymui“, „Projekto pilotinės mokyklos pedagogų komandos veiklos rezultatų apibendrinimas, įsivertinimas ir planavimas“. Iš viso buvo organizuota 18 papildomų seminarų pilotinėms mokykloms, kurių metu daug dėmesio buvo skiriama darbui virtualioje mokymosi aplinkoje, lokalizuojamų kompiuterinių mokymo(-si) priemonių ir inovatyvių mokymo metodų bei IKT diegimo pradiniam ugdyme organizavimo metodikos išbandymui, mokyklų komandų veiklos aptarimui ir refleksijai.

INOVATYVIŲ MOKYMO METODŲ IR IKT DIEGIMO PRADINĖSE KLASĖSE ORGANIZAVIMO METODIKOS IŠBANDYMAS PROJEKTO PILOTINĖSE MOKYKLOSE

Metodika buvo išbandoma šešiose projekto pilotinėse mokyklose: Druskininkų „Atgimimo“ vidurinėje mokykloje, Kauno „Varpelio“, Klaipėdos „Gilijos“, Vilniaus „Vyturio“ pradinėse mokyklose, Tauragės „Šaltinio“ pagrindinėje mokykloje ir Utenos Krašuonos progimnazijoje.

Išbandymo laikotarpiu paaiškėjo, kad į tą patį tikslą – sėkmingą inovatyvių mokymo metodų ir IKT diegimą mokykloje – veda skirtingi keliai ir visi jie unikalūs. Kiekviena mokykla turėjo atrasti savo kelią, kuris, kaip ir rekomendavo ekspertai, prasidėjo nuo pageidaujamų diegti poky-

čių idėjos išgryninimo, mokyklos veiklos vizijos ir misijos apmąstymo, mokyklų bendruomenės diskusijų ir bendrų susitarimų paieškų. Daug dėmesio ir laiko buvo skiriama komandų formavimui, strateginiam pokyčių planavimui, komandos kvalifikacijos tobulinimui, ugdymo aplinkos atnaujinimui ir modernizavimui. Dalyvavimas projekte prisidėjo prie mokyklų techninės bazės atnaujinimo, tačiau daugelį dalykų, pavyzdžiui, internetą klasėse ar kompiuterines klases, mokyklos įsirengė savarankiškai, kai kurios dalyvaujamos net keliuose projektuose vienu metu. Labai svarbu, kad mokyklų komandų idėjas bei planuojamus pokyčius palaikė vadovai ir mokinių tėvai.

Numatytų pokyčių diegimo ir įgyvendinimo rezultatai geriausiai pastebimi pakitusiame ugdymo procese, kuriame atsirado daugiau drąsių idėjų, mokytojų ir mokinių kūrybos. Mokymo ir mokymosi tikslais pradėta daug dažniau naudotis įvairiomis informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis, pavyzdžiui, skaitmeniniais fotoaparatais, įvairia vaizdo ir garso įrašymo įranga, mobiliaisiais telefonais, interaktyviosiomis lentomis, „pelėmis išdykėlėmis“, nekalbant jau apie įvairių kompiuterinių skaitmeninių mokymo(-si) priemonių naudojimą ugdymo procese. Visa tai labai sustiprino mokinių mokymosi motyvaciją, iš esmės pakeitė pamokas, nes realiai atsirado daug naujų galimybių aktyviai mokytis.

Mokyklose buvo organizuotas *Šauniausio animacijos kūrėjo* konkursas, kuriame dalyvavo pilotinių mokyklų pradinį klasių mokiniai. Kompiuterines animacijas jie kūrė naudodamiesi projekte lokalizuota kompiuterine mokymo(-si) priemone „Užburtasis miškas“. Konkurso dalyviams padėjo ir paskatino kurti ani-

mācijas mokytojos Rima Pronckienė iš Klaipėdos „Gilijos“ pradinės mokyklos; Violeta Vaitukevičienė, Edita Vysockienė ir Žydrūnė Baležentienė iš Druskininkų „Atgimimo“ vidurinės mokyklos; Rita Rimšėlienė iš Utenos Krašiuonos pagrindinės mokyklos; Dainė Navickienė iš Vilniaus „Vyčio“ pradinės mokyklos. Mokinių darbai buvo vertinami pagal kūrinio idėjos originalumą, „Užburtojo miško“ techninių galimybių panaudojimą, vaizdumą ir praktinį pritaikomumą.

Projekto metu buvo vykdomi veiklos įgyvendinimo veiksmingumo tyrimai, kurių rezultatai parodė ženklus pokyčius ugdymo procese, pavyzdžiui, aiškiai padažnėjo informacinių technologijų naudojimas rengiant mokymui skirtą ir metodinę medžiagą, taip pat internete ieškant metodinės medžiagos ir gerosios patirties ugdymui skirtų pavyzdžių. Dauguma pedagogų vienareikšmiškai pripažino, kad kompiuterinių skaitmeninių mokymo priemonių naudojimas turi teigiamą poveikį beveik visų mokinių – labai gabių, turinčių mokymosi sunkumų, socialiai apleistų – mokymosi pasiekimams.

VEIKLA 1.3.2.

TYRIMAI

MOKSLINIAI ŠVIETIMO BŪKLĖS TYRIMAI

Šiame informaciniame leidinyje pateikiama tik bendra informacija apie projekto lėšomis atliktus mokslinius švietimo būklės tyrimus. Išsami tyrimų rezultatų analizė švietimo bendruomenei pateikta projekto tyrimų veiklos informaciniuose seminaruose, spaudoje ir internete.

Inovatyvūs mokymo metodai ir informacinės komunikacinės technologijos mokyklose diegiamos siekiant pagerinti pradinį klasių mokinių mokymosi pasiekimus, mokymosi motyvą ir savijautą mokykloje, taip pat pagerinti mokytojų kvalifikaciją, nuostatas ir požiūrį į savo darbą. Projekto veiklose sudaromos sąlygos mokytojams pasirengti ugdymo procese tikslingai ir efektyviai taikyti inovacijas, įvairias informacines komunikacines technologijas.

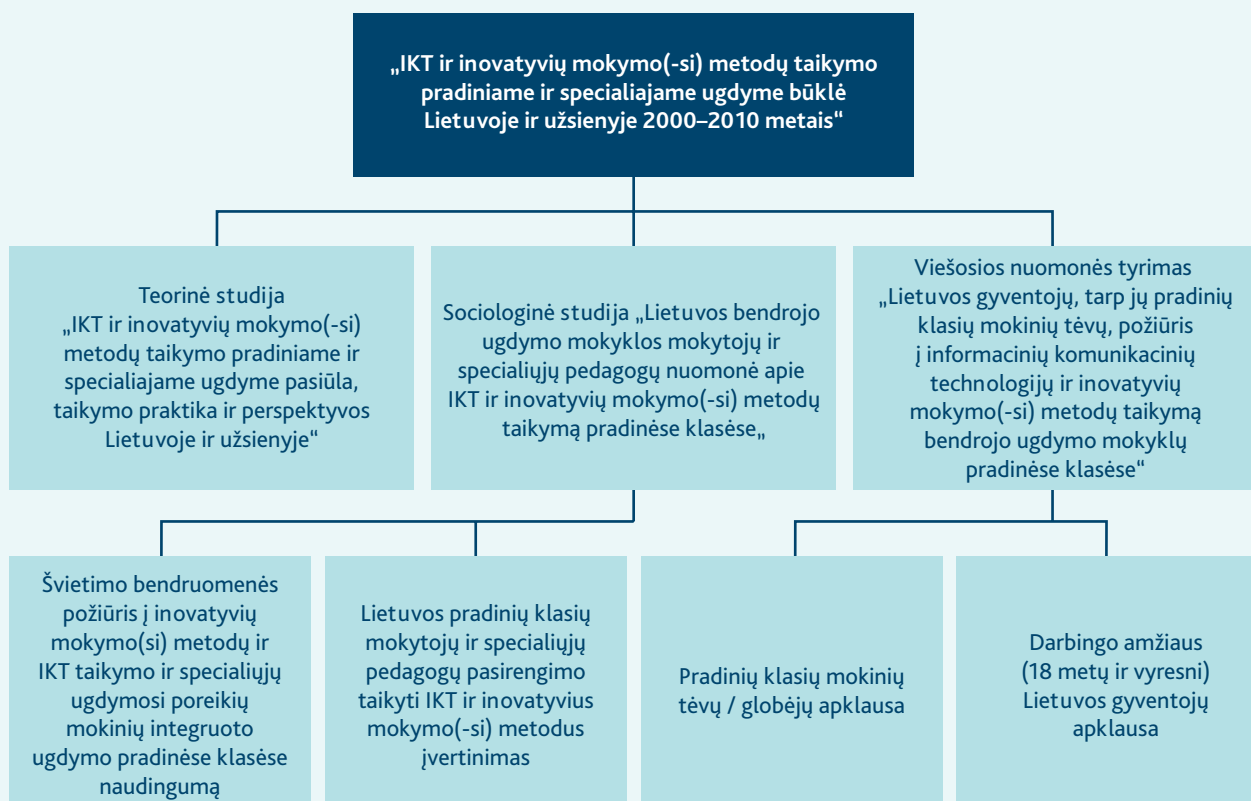
Projekte atlikti moksliniai švietimo būklės tyrimai parodė, jog įvairių inovatyvių mokymo metodų ir IKT taikymas pradinėse klasėse labai išsiplėtė, pagerėjo visos švietimo bendruomenės požiūris į įvairių inovacijų ir technologijų taikymą ugdant pradinį klasių mokinius, tarp jų ir turinčius specialiųjų ugdymo(-si) poreikių. Įgyvendinant projektą atlikti moksliniai tyrimai padėjo įvertinti projekto sukurtas prielaidas IKT ir inovatyvių mokymo(-si) metodų diegimo proveržiui pradiname ugdyme ir netgi pateikė faktų, leidžiančių manyti, jog proveržis jau įvyko ir vykstantys pokyčiai jau nesustabdomi.

VEIKLOS TIKSLAS – įvertinti projekto sukurtas prielaidas IKT bei inovatyvių mokymo(si) metodų diegimo proveržiui pradiname ir specialiajame ugdyme bei, pateikiant grįžtamąją informaciją, padėti projekto veikloms įgyvendinti savo uždavinius.

UŽDAVINIAI:

- Surinkti ir išanalizuoti informaciją apie IKT ir inovatyvių mokymo(-si) metodų taikymo pradiname ugdyme pasiūlą, taikymo praktiką ir perspektyvas Lietuvoje ir užsienyje.
- Įvertinti projekte dalyvaujančių bendrojo ugdymo mokyklų bendruomenių bei atskirų projekto veiklose dalyvaujančių pedagogų pasirengimą taikyti IKT ir inovatyvius mokymo(-si) metodus.
- Tenkinti būtinus projekto veiklų grįžamosios informacijos poreikius ir padėti atskiroms projekto veikloms tikslingai siekti gerinti pradinio ugdymo kokybę ir efektyvumą.
- Nustatyti ir įvertinti IKT ir inovatyvių mokymo(-si) metodų taikymo praktikos skirtumus tarp projekte dalyvaujančių ir kitų bendrojo ugdymo mokyklų.

PIRMOJO MOKSLINIO ŠVIETIMO BŪKLĖS TYRIMO STRUKTŪRA

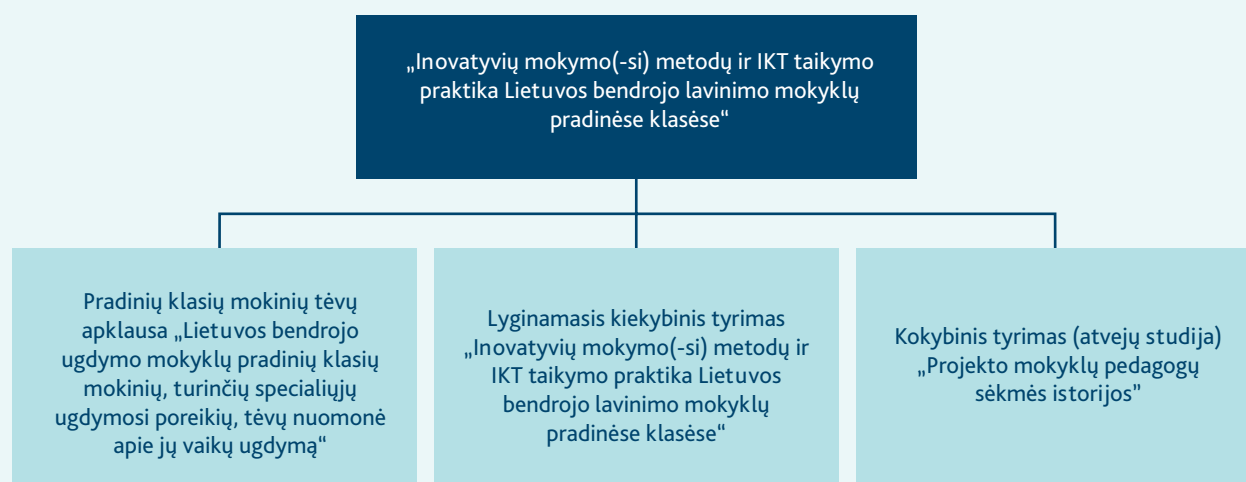

Pirmaisiais projekto įgyvendinimo metais atliktas pirmasis mokslinis švietimo tyrimas „IKT ir inovatyvių mokymo(-si) metodų taikymo pradiniam ir specialiajam ugdyme būklė Lietuvoje ir užsienyje 2000–2010 metais“, kurio rezultatai: *teorinė studija* „IKT ir inovatyvių mokymo(-si) metodų taikymo pradiniam ir specialiajam ugdyme pasiūla, taikymo praktika ir perspektyvos Lietuvoje ir užsienyje“; *sociologinis tyrimas* „Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklos mokytojų ir specialiųjų pedagogų nuo-

monė apie IKT ir inovatyvių mokymo(si) metodų taikymą pradinėse klasėse“ ir *viešosios nuomonės tyrimas* „Lietuvos gyventojų, tarp jų pradinių klasių mokinių tėvų, požiūris į informacinių komunikacinių technologijų ir inovatyvių mokymo(si) metodų taikymą bendrojo ugdymo mokyklų pradinėse klasėse“. Sociologinio tyrimo metu apklausti tiek šalies pradinėse klasėse dirbantys mokytojai ir specialieji pedagogai, tiek ir mokyklų vadovai, aukštesnėse klasėse dirbantys mokytojai bei specialieji peda-

gogai. Viešosios nuomonės tyrimo metu apklausti darbingo amžiaus (18 metų ir vyresni) Lietuvos gyventojai, taip pat atlikta reprezentatyvi Lietuvos pradinių klasių mokinių tėvų / globėjų apklausa. Parengtos 4 tyrimų ataskaitos pateikiamos projekto interneto svetainėje adresu: http://www.inovacijos_upc.smm.lt/pirmasis-mokslinis-ikt-ir-inovatyviu-mokymo-si-metodu-taikymo-ir-diegimo-svietime-bukles-tyrimas.

ANTROJO MOKSLINIO ŠVIETIMO BŪKLĖS TYRIMO STRUKTŪRA

Antraisiais ir trečiaisiais projekto įgyvendinimo metais atliktas antrasis mokslinis švietimo būklės tyrimas „Inovatyvių mokymo(-si) metodų ir IKT taikymo praktika Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų pradinėse klasėse“, kurio rezultatai: *lyginamasis kiekybinis tyrimas* „Inovatyvių mokymosi metodų ir IKT taikymo praktika Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų pradinėse klasėse“, *kokybinis tyrimas (atvejų studija)* „Projekto mokyklų pedagogų sėkmės istorijos“ bei *pradinių klasių mokinių tėvų apklausa* „Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų pradinių klasių mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, tėvų nuomonė apie jų vaikų ugdymą“. Lyginamojo kiekybinio tyrimo metu analizuota situacija tiek projekto, tiek ir kontrolinėse mokyklose. Parengtos 3 tyrimų ataskaitos pateikiamos projekto interneto svetainėje adresu: http://www.inovacijos_upc.smm.lt/antrasis-mokslinis-ikt-ir-inovatyviu-mokymo-si-metodu-taikymo-ir-diegimo-svietime-bukles-tyrimas.

VYKDANT ŠVIETIMO BŪKLĖS TYRIMUS, 2010–2012 METAIS APKLAUSTA:

- 1297 bendrojo ugdymo mokyklų pradinių klasių mokytojai;
- 291 bendrojo ugdymo mokyklų specialusis pedagogas;
- 1019 bendrojo ugdymo mokyklų 5–12 klasių mokytojų;
- 142 projekte dalyvaujantys švietimo konsultantai;
- 321 bendrojo ugdymo mokyklų vadovas (direktoriai ir pavaduotojai);
- 1053 darbingo amžiaus (18 metų ir vyresni) Lietuvos gyventojai;
- 1210 pradinių klasių mokinių tėvų ir globėjų.

Sukaupti tyrimų duomenys vertingi, nes yra statistiškai patikimi ir leidžia pažvelgti į pradinio ugdymo situaciją iš skirtingų pozicijų. Jie atskleidžia ir leidžia palyginti skirtingų respondentų grupių (Lietuvos gyventojų, pradinių klasių mokinių tėvų, Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų pradinių ir 5–12 klasių mokytojų, specialiųjų pedagogų ir administracijos atstovų) nuomones / požiūrius ir jų kaitą, padeda įžvelgti tolesnės pradinio ugdymo raidos kryptis vertinant ugdymo programų, ugdymo turinio ir metodų kaitos, besikeičiančių individo ir visuomenės lūkesčių kontekstą, aktualizuoja pedagogų profesinio tobulėjimo, ugdymo aplinkos, ugdymo priemonių ir apskritai viso pradinio ugdymo visapusiško atsinaujinimo ir modernizavimo klausimus. Tyrimų rezultatai rodo, jog tokiam atsinaujinimui jau pasiekta pastebimų ne vienkartinį, o ilgalaikių pokyčių šalies mastu.

Apibendrinant Lietuvoje ir užsienyje atliktų tyrimų išvadas, galima teigti, jog pagrindine prielaida naujai ugdymo(-si) kultūrai ir įvairioms inovacijoms plėtoti šiandieniam švietimo kontekste laikytinas informacinių ir komunikacinių technologijų pedagoginis pritaikymas, nes:

- skatina mokinių motyvaciją, įsitraukimą į mokymosi veiklą ir atsakomybę už savo mokymąsi;
- sudaro geresnes sąlygas mokytojams tapti profesionaliais ugdymo turinio kūrėjais, ugdymo organizatoriais ir mokinių pagalbininkais;
- sudaro geresnes sąlygas mokykloms tapti atviromis, besimokančiomis ir besikeičiančiomis bendruomenėmis, siekiančiomis geresnės ugdymo kokybės.

TYRIMO REZULTATŲ PRISTATYMAI

Atliktų tyrimų rezultatai buvo operatyviai pristatomi švietimo specialistams ir ekspertams organizuojant informacinius seminarus. Iš viso buvo surengti keturi projekte atliktų mokslinių švietimo būklės tyrimų rezultatų pristatymai (seminarai). Pirmajame informaciniame seminare, vykusiam 2010 m. spalio mėn., buvo pristatyti Lietuvos gyventojų ir pradinių klasių mokinių tėvų nuomonės tyrimų rezultatai. Antrajame seminare, vykusiam 2010 m. gruodžio mėn., aptartos inovatyvių mokymosi metodų sampratos, inovacijų taikymo ugdyme apskritai ir pradinio ugdyme praktika bei projekto lėšomis atliktos pradinių ir 5–12 klasių mokytojų, specialiųjų pedagogų, bendrojo ugdymo mokyklų administracijos atstovų apklausos rezultatai. 2011 m. gruodžio mėn. vykusiam trečiajam seminare

pristatyti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių tėvų apklausos rezultatai, o 2012 m. balandžio mėn. pristatyti ir apibendrinti kiekybinio tyrimo „Inovatyvių mokymo(si) metodų ir IKT taikymo pradinio ir specialiajame ugdyme praktika Lietuvoje“ bei kokybinio tyrimo „Projekto mokyklų pedagogų sėkmės istorijos“ rezultatai. Visuose informaciniuose seminauose vyko apskritojo stalo diskusijos, kurių dalyviai išsakė savo mintis apie inovatyvių mokymo metodų ir IKT taikymą pradinio ugdyme, aiškinosi, kur slypi pradinio ugdymo kokybės gerinimo rezervai.

Seminarų medžiaga kartu su svarbiausiomis pateiktimis paskelbta projekto interneto svetainėje adresu: http://www.inovacijos_upc.smm.lt/tyrimu-rezultat-u-pristatymai-svietimo-specialistams-ir-ekspertams.

TYRIMŲ VEIKLOS INFORMACINIAI LEIDINIAI

Vienas svarbesnių projekto tyrimų veiklos uždavinių – informuoti šalies pedagogų bendruomenę apie projekto metu atliktų tyrimų rezultatus. Švietimo būklės tyrimų rezultatų sklaidai išleisti du informaciniai leidiniai (lankstukai):

- „Kompiuteris pradinė klasių mokinio namuose“ ir
- „Pradinis ugdymas Lietuvoje: inovatyvių mokymo metodų bei informacinių ir komunikacinių technologijų taikymas“.

Juos galima rasti projekto interneto svetainėje adresu: http://www.inovacijos_upc.smm.lt/informaciniai-leidiniai.

Informaciniame leidinyje „Kompiuteris pradinė klasių mokinio namuose“ pristatyti Lietuvos pradinė klasių mokinių tėvų apklausos rezultatai. Šiuo tyrimu nustatyta, jog dauguma (beveik 90 %) pradinė klasių mokinių namuose turi kompiuterį ir naudojamiesi juo žaidžia bei mokosi. Kompiuterio dažniau neturi žemesnį išsilavinimą įgijusių, mažiausiai uždirbančių ir kaime gyvenančių tėvų vaikai, todėl, siekdama mažinti nelygybę ir besiformuojančius pagrindus didesnei socialinei atskirčiai, mokykla turėtų užtikrinti galimybę visiems pradinė klasių mokiniams naudotis šiuolaikinėmis informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis.

Mokinių tėvų apklausos rezultatai patvirtina švietimo bendruomenės nuomonę, jog, siekiant pagerinti mokymo(-si) kokybę, teigiamai paveikti mokytojų ir mokinių požiūrį į mokymąsi, būtina atnaujinti ugdymo aplinką, aprūpinti bendrojo ugdymo mokyklų pradinės klases reikiamomis techninėmis priemonėmis ir programine įranga, tad pradinė klasių mokinių ugdymui reikėtų plačiai naudoti interaktyviasias lentas, kompiuterines / skaitmenines mokymosi priemones ir mokomuosius žaidimus.

Informaciniame leidinyje „Pradinis ugdymas Lietuvoje: inovatyvių mokymo metodų bei informacinių ir komunikacinių technologijų taikymas“, remiantis pedagogų ir Lietuvos gyventojų nuomonės tyrimų duomenimis bei teorinės studijos įžvalgomis, pabrėžiama, jog šiuolaikinis ugdymas, orientuotas į kompetencijų ir kūrybiškumo ugdymą, išryškina šiuolaikinio žmogaus (ir pedagogo, ir mokinio) gebėjimą mokytis, veikti ir kurti, taikiai sugyventi, bendrauti ir bendradarbiauti, praktikoje pritaikyti

išsugdytus gebėjimus, turi būti grindžiamas giliu technologijų taikymo pedagogikoje inovatyvumo prasmės suvokimu. Tyrimų rezultatai kelia naujus iššūkius švietimui, skatina ieškoti būdų, kaip IKT panaudoti ugdymo kokybei gerinti, įpareigoja lanksčiai reaguoti į besikeičiančius visuomenės poreikius.

PROJEKTO VEIKLŲ ĮGYVENDINIMO VEIKSMINGUMO TYRIMAI

Projekto veiklų įgyvendinimo veiksmingumo tyrimai projekte buvo atliekami siekiant surinkti grįžtamąją informaciją apie projekto įgyvendinamas veiklas, įvertinti esamą padėtį, įsivertinti rezultatus, planuoti darbus, užtikrinti veiklų įgyvendinimo kokybę, todėl projekte atliekamos įvairių projekto tikslinių grupių – informacinių renginių dalyvių, švietimo konsultantų, projekte dalyvau-

jančių mokyklų komandų narių, pradinė klasių mokytojų ir specialiųjų pedagogų – apklausos. Siekiama išsiaiškinti, kiek veiksmingi projekto mokymai, ką pedagogai žino apie vykdomas veiklas, kokių rezultatų tikisi iš projekto.

Projekte atliekami tyrimai parodė, jog įgyvendintos priemonės naudingos ne tik pradinė klasių mokytojams ir specialiesiems pedagogams, kurių kvalifikacija, nuostatos, požiūris į savo darbą akivaizdžiai pagerėjo, bet ir mokiniams, ypač turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, nes pedagogų nuomone, išaugo jų mokymosi motyvacija, pagerėjo savijauta mokykloje, jie pasiekia geresnių mokymosi rezultatų. Be to, mokykloms pradėjus dirbti kokybiškiau ir inovatyviau, pastebimai gerėja švietimo bendruomenės ir visuomenės požiūris į inovacijų, naujų technologijų taikymą bei specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių ugdymą pradinėse klasėse.

PROJEKTO VEIKLŲ ĮGYVENDINIMO VEIKSMINGUMO TYRIMŲ STRUKTŪRA

Vykdamas projekto veiksmingumo tyrimus, 2010–2012 metais apklausta 4200 respondentų:

- 617 informacinių renginių dalyvių;
- 151 švietimo konsultantų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo renginių dalyvis;
- 1543 pradinė klasių mokytojų kvalifikacijos tobulinimo renginių dalyviai;
- 283 specialiųjų pedagogų kvalifikacijos tobulinimo renginių dalyviai;
- 1488 pedagogų edukacinės IKT taikymo kompetencijos tobulinimo mokymų dalyviai;
- 118 projekto pilotinių mokyklų komandų narių.

Projekto įgyvendinimo laikotarpiu įvairių informacinių ir kvalifikacijos tobulinimo renginių, seminarų dalyvių apklausos vyko nuolat. Projekto veiklų mokymų dalyviai buvo apklausiami du kartus: dalyvavimo mokymuose pradžioje ir pabaigoje.

Pirmaisiais projekto įgyvendinimo metais, siekiant išsiaiškinti, ar švietimo bendruomenė turi pakankamai informacijos apie pradiniam ugdymui gerinti skirtus projektus, ką mano apie jų reikalingumą ir naudą, buvo apklausti ir projekto informacinių renginių dalyviai.

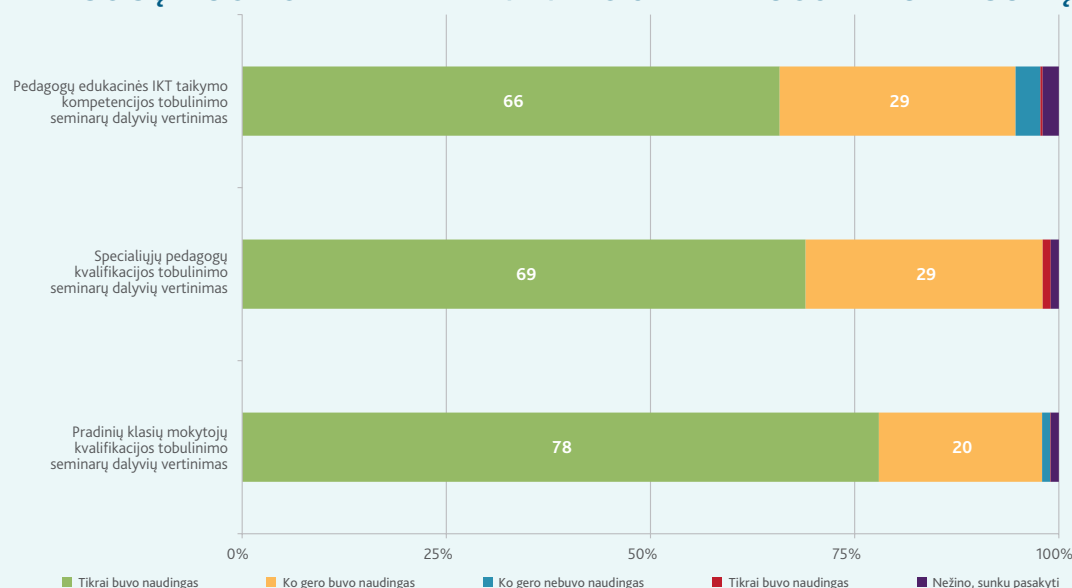
Planuojant projekto veiksmingumo tyrimus buvo išskirtos projekto veiklos, kurių įgyvendinimo stebėsenai buvo būtina grįžtamoji informacija, padedanti tikslinčiai gerinti veiklos kokybę. Mokymų dalyvių buvo prašoma atsakyti į specialiai parengtus klausimynus ir įsivertinti atitinkamus gebėjimus. Lyginant respondentų atsakymus mokymų pradžioje ir pabaigoje, galima daryti išvadą apie mokymų naudingumą bei patobulintas kompetencijas ir kvalifikaciją.

Projekto veiklų įgyvendinimo veiksmingumo tyrimų respondentai labai gerai įvertino mokymus, kuriuose jie dalyvavo. Dalyvių teigimu, projekto mo-

kymuose jie sužinojo daug naujų dalykų, patobulino savo naudojimosi IKT gebėjimus, išmoko ugdymui naudoti kompiuterines mokymo priemones, rengti metodinę ir mokymo medžiagą, pradėjo dažniau bendrauti su mokinių tėvais naudodamiesi IKT.

Projekte atlikti tyrimai parodė, jog įgyvendintos priemonės naudingos ne tik pradinė klasių mokytojams ir specialiesiems pedagogams, kurių kvalifikacija, nuostatos, požiūris į savo darbą akivaizdžiai pagerėjo, bet ir mokiniams, ypač turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, nes pedagogų nuomone, išaugo jų mokymosi motyvacija, pagerėjo savijauta mokykloje, jie pasiekia geresnių mokymosi rezultatų. Be to, mokykloms pradėjus dirbti kokybiškiau ir inovatyviau, pastebimai gerėja švietimo bendruomenės ir visuomenės požiūris į inovacijų, naujų technologijų taikymą bei specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių ugdymą pradinėse klasėse.

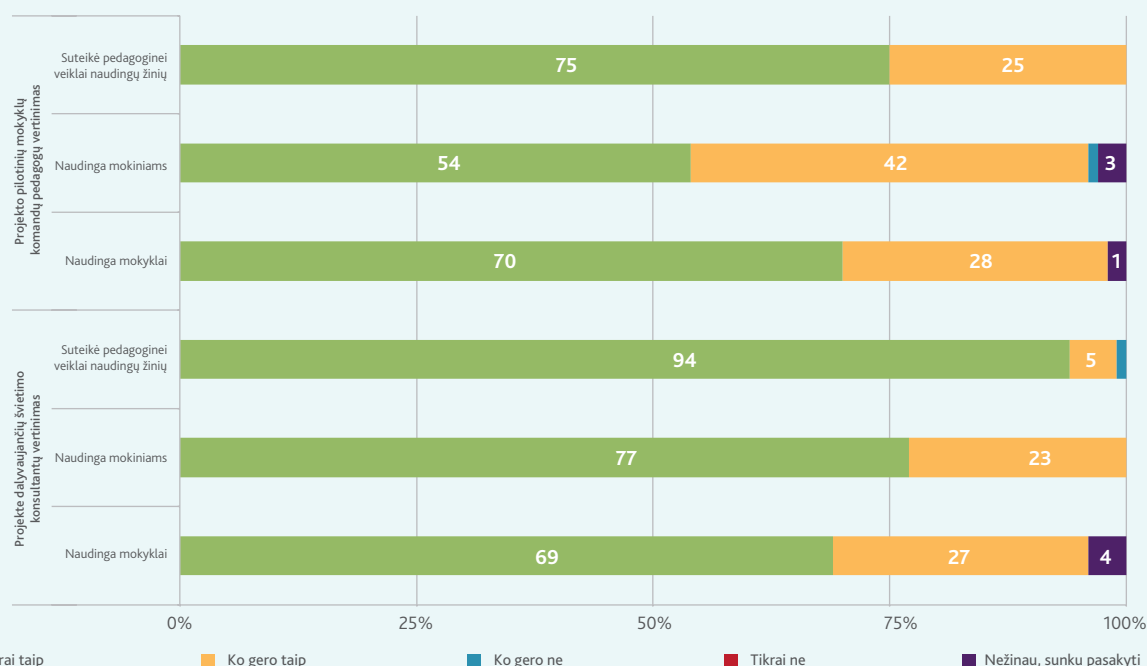
PEDAGOGŲ NUOMONĖ APIE DALYVAVIMO SEMINARUOSE NAUDINGUMĄ (%)

Projekto dalyviai pirmieji išbando naujas kompiuterines mokymo(-si) priemones, skirtas pradinių klasių mokiniams, pedagogams skirtas metodines priemones, knygas, nuotolinio mokymosi kursus, virtualias mokymosi ir bendradarbiavimo aplinkas, mokosi modeliuoti ugdymo turinį ir kurti savo mokinių poreikius atitinkančias mokymo priemones, dalijasi patirtimi su kolegomis. Pavyzdžiui, veiksmingumo tyrimai parodė, jog projekte dalyvaujantys pedagogai ir švietimo konsultantai gana aktyviai naudojami kompiuteriu ugdymo procese ir švietimo

portalo www.emokykla.lt teikiamomis galimybėmis. Tyrimai padeda išsiaiškinti, ar organizuojami mokymai pedagogams padėjo ne tik perprasti naujų mokymo ir mokymosi įrankių veikimą, bet ir gebėti jais pasinaudoti savo pačių mokymuisi ir profesiniam tobulėjimui, o svarbiausia – tikslingai ir efektyviai panaudoti juos mokinių ugdymui, prasmingai naudotis tomis priemonėmis įvairiais tikslais, įvairiais būdais, įvairiomis formomis, įvairiose aplinkose.

PROJEKTE DALYVAUJANČIŲ MOKYKLŲ PEDAGOGŲ NUOMONĖ APIE JŲ DALYVAVIMO PROJEKTE NAUDINGUMĄ (PROC.)

Projekto veiklų įgyvendinimo veiksmingumo tyrimų ataskaitos pateikiamos projekto interneto svetainėje adresu:
http://www.inovacijos_upc.smm.lt/projekto-veiksmingumo-tyrimai.

VEIKLA 1.3.3.

INOVATYVIŲ MOKYMO METODŲ IR IKT DIEGIMAS MOKYKLOJE

KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO SEMINARŲ PROGRAMOS IR MEDŽIAGOS SUKŪRIMAS

Įgyvendinant 1.3.3 veiklą, projekte buvo parengta švietimo pagalbos specialistų kvalifikacijos tobulinimo programa „Pokyčių galimybės diegiant inovatyvius mokymosi metodus ir IKT pradinėje mokykloje“ ir kvalifikacijos tobulinimo seminarų medžiaga, skirta bendravimo ir bendradarbiavimo kompetencijų, ugdymo turinio planavimo, IKT raštingumo plėtojimui, kokybės švietime užtikrinimui. Programoje numatyta supažindinti su inovacijomis šiuolaikinėje mokykloje, aptarti, kaip inovacijos gali pakeisti mokyklą, ką daryti, kad mokykla būtų inovatyvi, supažindinti su IKT naujovėmis pasaulyje, leisiančiomis mokytojams dirbti kūrybiškiau. Taip pat numatyta pristatyti mokyklose diegiamų inovacijų ir IKT vertinimo kriterijus, padėsiančius atsakyti į klausimus: ar mes dirbame inovatyviai ir kaip pamatuoti IKT taikymo efektyvumą mokykloje, ir pristatyti naują projekto leidinį „*Inovatyvių mokymo metodų ir IKT diegimo pradiniam ugdymui organizavimo metodika*“.

ŠVIETIMO PAGALBOS SPECIALISTŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

2012 m. daugiau kaip 300 Lietuvos švietimo pagalbos specialistų dalyvavo projekto 1.3.3 veiklos *Inovatyvių mokymo metodų ir IKT diegimas mokykloje* seminaruose „Pokyčių galimybės diegiant inovatyvius mokymosi metodus ir IKT pradinėje mokykloje“.

Seminarų dalyviai susipažino su išsamiai pateikta teorine medžiaga apie inovatyvių mokymo(-si) metodų ir IKT diegimą pradinėse klasėse, analizavo IKT ir inovatyvių mokymo metodų taikymo veiksmingumo vertinimo ypatumus, nagrinėjo įvairių kompiuterinių mokymo priemonių naudojimo savo mokyklose galimybes, aptarė kitų mokyklų gerą patirtį.

Seminaruose teorinę medžiagą papildė praktinės užduotys, kurias atlikdami dalyviai stengėsi kūrybiškai pažvelgti į švietimą, aktyviai ieškojo pokyčių galimybių, analizavo ir įvertino mokyklose diegiamas IKT bei inovacijas, taip pat užduotys, kurias atlikdami dalyviai gautą teorinę informaciją aptarė savo mokyklų kontekste, mokėsi ieškoti ir

VEIKLOS TIKSLAS – skleisti inovatyvių mokymo(-si) metodų ir IKT diegimo mokykloje idėjas ir naujoves.

UŽDAVINIAI:

- Švietimo pagalbos specialistams pristatyti projekte sukurtą ir išbandytą inovatyvių mokymo metodų ir IKT diegimo pradiniam ugdymui organizavimo metodiką.
- Tobulinti švietimo pagalbos specialistų kvalifikaciją.

pastebėti slypinčias inovacijų galimybes. Viena tokių užduočių – „Nuo rytdienos dingsta Jūsų mokykla. Ką darome?“ Seminaro dalyvių nuomone, ši užduotis ypač intriguoja ir provokuoja atviresnį mokyklos vadovų, specialistų požiūrį į naujoves, skatina pažvelgti į esamą situaciją iš įvairių pozicijų ir paieškoti nestandartinių, drąsių sprendimų mokykloje.

Dirbdami grupėse seminarų dalyviai diskutavo ieškodami sprendimų, kaip inovacijos keičia ar galėtų pakeisti mokyklą, mokymosi procesą, kaip paveiktų pradinį klasių mokinius ir visą mokyklos bendruomenę. Kai kuriuos metodus ir inovatyvias technologijas dalyviai išbandė seminarų metu. Visiems ypač patiko išbandyti, kaip veikia „pelės išdykėlės“, kuriomis naudotis labai mėgsta ir pradinį klasių mokiniai.

Seminarų dalyviams buvo pristatyti ir išdalyti metodiniai leidiniai, kuriuose atsispindi ne tik projekto pilotinių mokyklų sukaupta patirtis diegiant inovatyvius mokymosi metodus ir IKT savose mokyklose, bet ir kitų Lietuvos pradinį mokyklų inovatyvios veiklos pavyzdžiai.

Siekiant užtikrinti kiek įmanoma platesnę informacijos sklaidą ir atsižvelgiant į švietimo specialistų dalyvavimo galimybes, seminarai buvo organizuojami didžiuosiuose Lietuvos miestuose: 3 seminarai vyko Vilniuje, po 2 Kaune ir Klaipėdoje, po 1 Panevėžyje, Marijampolėje ir Šiauliuose. Iš viso įvyko 10 seminarų, kurių dalyviai patobulino inovacijų diegimui aktualias kompetencijas: bendrą kultūrą (mokėsi vadovautis šiuolaikine švietimo paskirties samprata prisidedant prie informacinės ir žinių visuomenės kūrimo), profesinio tobulėjimo kompetenciją (mokėsi sistemingai tobulinti savo

profesinę veiklą) ir visiems pedagogams aktualias bendrąsias – organizacijos tobulinimo bei pokyčių valdymo, tiramosios veiklos, reflektavimo ir mokymosi mokyti – kompetencijas.

SEMINARŲ DALYVIŲ ATSILIEPIMAI

Seminaras patiko, nes susisteminau žinias, gavau patarimų, kaip organizuoti mokykloje inovacijų diegimą. Lektorė labai gerai vedė seminarą.

Susipažinau su IKT taikymo ugdyme vertinimo metodika. Tai man nauja, įdomu. Ačiū!

Ačiū. Pasitikrinau, mūsų mokykla inovatyvi. Tokio seminaro reikėtų visiems mokytojams.

Patiko seminaro turinys. Sužinojau daug informacijos apie tai, ką galėčiau pakeisti savo mokykloje.

Seminaro metu kilo daug minčių, idėjų net strateginiam mokyklos planui.

Dėkoju už atnaujintą, kitokį požiūrį į IKT panaudojimą mokykloje.

Dizainas ir parengimas spaudai:
UAB „Projektų vadybos institutas“, su UAB „ZET technologijos“
ir UAB „Lodvila“

Leidinyje panaudotos Vaido Garlos, Neringos Juščiuvienės,
Danguolės Kalesnikienės, Genovaitės Kynės, Aurelijos
Kunigėlienės, Laimos Paurienės, Andriaus Skripkos nuotraukos.

Ugdymo plėtotės centras
M. Katkauskų g. 44, LT-09217 Vilnius
Tel. (8 5) 275 2362, faks. (8 5) 272 4315
El. paštas info@upc.smm.lt
Interneto svetainė <http://www.upc.smm.lt/>

Projekto vadovė dr. Ramutė Skripkienė
Tel. (8 5) 271 1543
El. paštas ramute.skripkiene@upc.smm.lt

Projekto stebėtoja dr. Audronė Girdzijauskienė
Tel./faks. (8 5) 271 1546
El. paštas audrone.girdzijauskiene@upc.smm.lt

Projekto interneto svetainė
http://www.inovacijos_upc.smm.lt/

